

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évfolyam 211. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLO dr.

Vasárnap, 1928. szeptember 16.

Az optánsügy kedden vagy szerdán kerül a tanács elé

A román delegáció újabb halasztást kért

Genf. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az optánsügy kedden délután vagy szerdán délelőtt kerül a népszövetség tanácsa elé. A román bizottság azt az óhaját közölte a főtitkárral, hogy az optánskérdést ne tárgyalják szeptember 20-ika előtt. E kérést azzal okolta meg, a román delegáció, hogy Bratianu miniszterelnök utasítása még nem érkezett meg.

Altalános az a felfogás, hogy újabb huzavonázási taktika van folyamatban.

Köztudomású ugyanis, hogy Bratianu Svájcban való tartózkodása alatt bő alkalma volt a delegációnak a vele való személyes érintkezésre és az utasítások átvételére.

Seipel újból nyilatkozott az Anschlusról

Bécs. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Kölnische Volkszeitung tudósítójának Seipel kancellár nagyjelentőségű nyilatkozatot adott az Anschluss-kérdésben.

Németországban és Ausztriában, — mondotta, — senki sem gondol arra, hogy a csatlakozás kérdését helytelen időben vesse fel, vagy a békeszerződések revízióját erőszakkal próbálja keresztülvinni. Akárki beszél azonban az Anschlusról, az mindenkor a békeszerződések alapján áll, mert ezek a szerződések megmutatják, hogy a csatlakozást mikor és mi módon lehet megvalósítani anélkül, hogy veszélyeztetnők az európai békét.

Semmiféle kormány sem tilthatja meg azt, hogy a csatlakozásról beszéljünk.

E pillanatban bel- és külpolitikai fontosabb kérdéseink megoldására kell erőnket csoportosítanunk, ám ha elkövetkezik a pillanat, amikor az aktuális napi kérdések nem tartanak vissza,

akkor elfoglaljuk a világban nekünk járó helyet

a teljes függetlenségünkben döntünk további sorsunk felett.

Jorga teleplezi a legújabb liberális panamát

Százmillió arany lejjel károsították meg az államot

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Jorga lapja a Neamul Romanesc legújabb számában olvassuk az alábbi leteleplezést. A tudós professzor százmillió aranylejes panamáról rántja le a leplet. Százmillió arany lej körülbelül egy félmilliárd papirlejjel felel meg. De megvagyunk győződve, hogy Jorga teleplezése ma alig fog valami feltűnést kelteni, hiszen csupán egy félmilliárd lejről van szó...

A háború után az állam lefoglalta a Steaua Romana petroleum-társaság minden vagyonát, mivel ezt a petroleum-társaságot a németek alapították. Az 1916-ban hozott kisajátítási törvény szerint a petroleum-társaság minden vagyona az állam tulajdonába ment át. Azon-

ban a liberálisok a saját részükre szerezték meg ezt a hatalmas vagyont és ezzel sok-sok millióval károsították meg az államot. A különböző liberális bankok osztották el maguk között a Steaua részvényeket, közben azonban a lej esése miatt súlyos veszteségeket szenvedtek a Steaua részvényekkel. A kormány hogy kárpótolja a bankokat, óriási engedményeket tett a petroleum-társaságnak, hatalmas petroleumtelepeket engedett át nekik, sőt ez a társaság is a dambovicai recept szerint értéktelen földeket cserélt ki az értékes állami földezzel.

Százmillió arany lej az állam kára. És most kíváncsian várjuk, hogy milyen eredményre lesz Jorga teleplezésének.

Nincs kölcsön

Bratianu Vintila táviratban értesítette Ducát, hogy a francia bank kormányzója lehetetlennek tartja a kölcsön összehozását — A kormány a kollaborációra tett ajánlatot a nemzeti-parasztpártnak

Bratianuék lemondása bizonyosra vehető

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kölcsön ügyében tegnap estefelé szenzációs hír érkezett Bukarestbe. A távirat, amely Párisból érkezett, közli, hogy Bratianu Vintila miniszterelnök tárgyalásokat folytat Párisban a francia bank kormányzójával, aki határozottan kijelentette, hogy ezidőszelre semmiféle kölcsönről nem lehet szó.

Bratianu Vintila a bankkormányzónak ezt a kijelentését táviratilag közölte Duca miniszterrel. Politikai körökben a távirat híre futótűzként terjedt el s abban megerősítését látták annak a hivatalos kormánykommunikációnak, amely tegnap az Indépendance Roumaine-ben jelent meg s amely bejelenti a kormány lemondását.

Németország részéről sincs kilátás.

Berlini jelentések szerint a Börsenkurir hivatalos forrásból szerzett értesítés alapján jelenti, hogy

ha Románia nem akarja elfogadni és teljesíteni Németország feltételeit, szó sem lehet arról, hogy a németek résztvegyenek a stabilizációs kölcsönben.

A hírek hatása Bukarestben.

A kölcsönről szóló hírekre Jorga Miklós lapjában a Neamul Romanesc-ben a következőket írja: Hivatalos körökből származó rejtélyes és szibillikus hírek keringenek a köl-

csön ügyéről. Megállapíthatjuk, most már a nagy nyilvánosság előtt, a valóságot hogy

nincs kölcsön és nincs meggyőzés.

Tanácsolja a kormánynak, hogy a közzétett pontosan tájékoztassa a kölcsönügy valódi állásáról.

Ajánlat a nemzeti parasztpártnak.

A ma reggeli bukaresti lapok azt a szenzációs hírt közlik, hogy

a liberális párt a nemzeti parasztpárt vezérének ajánlatot tett a kollaborációra.

A kollaborációs javaslatot külön-külön a párt vezéreinek tették meg, akiknek azonban változatlanul az az álláspontjuk, hogy a liberális párttal való kollaborációról semmiképpen sem lehet szó.

A nemzeti parasztpárti lapok mai számaikban éles szavakkal ítélik el a Viitorulnak azt a tendenciózus közlését, hogy az ellenzéki képviselők között megbomlott az egyetértés. A Viitorul már arról is tud, hogy a párt egyes képviselői vissza akarnak térni a parlamentbe. A nemzeti parasztpárti lapjai ezt a légből kapott hírt a legerélyesebben cáfolják.

A kormány lemondása előtt
siet elhelyezni embereit.

A Monitorul Oficial tegnapi száma kedves dokumentummal szolgál arra nézve, hogy a kormány most, amikor lemondása szorítás bizonyos, siet embereit elhelyezni. A hivatalos lap három rendeletet közöl, amelyek szerint három liberális képviselőt gimnáziumi igazgatókká nevezték ki. Mindhármán az ország legelőkelőbb intézeteibe kerültek. Stefan Pop képviselő például a bukaresti St. Sava gimnázium igazgatója lett. A reggeli lapok megállapítják, hogy a törvények rendelkezése értelmében a középiskolák igazgatói nem lehetnek képviselők. Kétségtelen tehát, hogy a kormány érzi bukása közeledtét s embereit igyekszik elhelyezni.

Csicserin Párisba készül

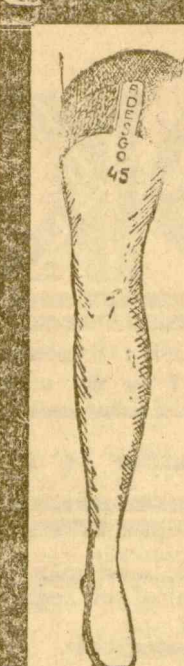
Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Intransigeant azt az információt közli, hogy Csicserin, az orosz külügyi népbiztos több szovjetbiztossal teljes inkognitóban Frankfurtban tartózkodik. Csicserin Frankfurtból Párisba készül, ahol Poincaréval és Brianddal kíván tárgyalni a francia-orosz közeledés feltételeiről.

A Baldwin-kormány
a teljes újjáalakulás előtt

Chamberlain nem szándékozik lemondani

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az elkövetkezendő választások előtt a Baldwin-kormány majdnem teljesen újjáalakul és liberálisokkal higitja fel magát, hogy ezzel is késleltethesse a munkáspárt valószínűleg igérkező győzelmét. A konzervatív párti Jonson Hicke belügyminiszter, Chamberlain Bridgmann, az admirális első lordja, Birkenhead, Salisbury kívánnak és hír szerint lord Melchett lesz gazdasági, sir Hilton-Joung pénzügyi vagy kereskedelmi és a nyolcvan éves Balfour esetleg a külügyminiszter.

E hírrel kapcsolatban a lapok Chamberlainnak a Petit Parisen számára tett nyilatkozatát közlik, hogy nem szándékozik visszavonulni a külügyministerségtől s Jonson Wicke belügyminiszter is cáfolja a lemondásról szóló hírt.

Adesgo

45 és 48 védjegyű

a legjobb és a legtartósabban mosható

Tisztaselyem harisnya

Széjegyzet Tamási könyvének margójára:

néhány szó a vakondok ellenforradalmáról

Brassó, szeptember 14.

Egészen furcsa, csunya, ostoba, sőt valószínűleg kavarodás az, ami Tamási Áron új regénye, a „Szűzmáriás Királyfi” körül felviharzott. Az egész erdélyi humusz, legalább is a sovány, szikkadt, irodalmi humusz, ennek az álirodalmi háborúnak kinos pergőtűzét szenvedti, csatakiáltásoktól zeng Ung és Bereg és a dühös, gyilkos hadakozásnak ciklonjában lassankint teljesen eltűnik az, ami alapjában a dolgok lényege: maga a regény és a kritika eszméisége.

Hihetetlen, mennyi sóvár tehetetlenség, mennyi irigy fenekedés, zokogó rosszakarat és sáppadozó düh tudott gyökeret verni az erdélyi talajban!

S csodálatos, hogy ez a sok mérges kelevény milyen egyszerre kifakadt most, mikor arról volt szó, hogy Tamási Áron, a „Szűzmáriás Királyfi”-ért megkapja a Baumgarten-alapítvány egyik díját.

★

A kritika szabadsága teljes és tökéletes. A bírálat maga is élet: minden alkotás negatív része és minden haladás pozitív csirája. A kritikát sérthetetlennek tartjuk, bármilyen skálán játsza is el szerzője s bármilyen végletek szempontjai szabják is meg irányvonalait.

Amit azonban Szabó Dezső művelt az egyik budapesti revü s ennek nyomán a kolozsvári hivatalos hasábjain Tamási Áron regényével, az már nem kritika volt, hanem durva, sötét és patológikus visszaélés a bírálat fegyvereivel. Mindaz a józantalanság, egocentrizmus, határtalan rosszindulat és feneketlen nagyképűség, mely Szabó Dezső egyéniségét kialakítja és türethetlenné teszi, hiánytalanul, boldog egyvelegben találkozott össze ebben a másféloldalas öklendésben. Vajon akadt-e egyetlen mondata is Budagyöngye prófétájának, mely a komoly, becsületes, higgadt és tiszta bírálat impresszióját keltette volna fel az olvasóban? Árva szó, apátlan-nyátlan hang sem volt elfogulatlan és tisztességes az öthasábos mondattömkelegben, melynek azonban már első sorai is elárulták azt, hogy írója azzal a feltett szándékkal vette kezébe a Szűzmáriás Királyfit, hogy Tamási Áront szétdarabolja, megsüti és örökre eltünteti a feledés bélsatornáinak Nirvánájában.

A Szabó Dezső írása nem is a „Szűzmáriás Királyfi”, hanem Tamási Áron ellen szól.

★

A művészeknek, akiben állandóan lángolnak a keserű, gyűlölködő szenvedélyek, akinek egész szellemi gépezete eszeveszett önimádat tengelyén forog, aki folytonosan a legvadabb csaták borát kortyolgatja s aki csak akkor józan, amikor gyomorgörősei vannak, sok minden szabad.

Szabó Dezső efajta művész s így megértő mosollyal lehet napirendre térni afelett, hogy másfél oldalon keresztül bizonygatja azt, hogy a „Szűzmáriás Királyfi”-ben annyi figyelemre méltó sines, mint az

Védekezésül grippe, torokgyulladás és megfázás ellen használjon:
Panflavin pasztillát
Elsőrangú szaktudósok által ajánlva, Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 2929

adóhivatali irnok sorszámozott inkasszó-ívében. Aki elolvassa a regényt, az úgy is látja, hogy Tamási koncepciója gyenge, de, egy-egy fejezetben költői magaslatoikig ér s ha tétovázva is, de új utakat tapos és irdatlanon töri magát keresztül.

Tehát Szabó Dezső írhat, mert bírálatának gyakorlati jelentőségét az idők folyamán ugyanis sikerült egyé tennie a semmivel. Nem sokat használ, de nem is árthat sokat: tudja róla mindenki, hogy gyertyalángnál piritja az ökröt és papírvágóval öldökl az oroszánt. Fegyvere óriási kaliberű, és mennydörgésszerűen durran, de nem kell megijedni tőle, mert a piksziséből régen kifogyott a töltés.

Ellenben annál veszedelmesebbek azok a jelentéktelen és névtelen, tehetségtelen és képtelen erdélyi figurácskák, akik arra bírták Szabó Dezsőt, hogy egy teljes délutánját arra áldozza, miképpen hozza létre életének talán legbornirtabb írásművét.

Dumitriu közlekedésügyi miniszter szolidárisnak jelentette ki magát a petroleumpanamistákkal

Dumitriu miniszter szenzációs nyilatkozata

A mai nap is meghozta már a petroleumpanama legujabb szenzációját. Dumitriu miniszter az elmúlt napokban lent járt Dâmbovița-megyében, ahol Gaesti községben egy új klubhelyiséget avatott fel. A helyiség felszerelése alkalmával, a községi tanító odaállt a fehér ruhás leánykák elé és a következő beszédet vágta ki a miniszter tiszteletére:

— Miniszter ur, a mi két szeretett képviselőnk sajnos, nem vehet részt ezen a lélekemelő ünnepségen, mert letartóztatták őket. Azonban mi, dâmbovițamegyebeli, mégis Tolea és Irimescu Candesti képviselőket tartjuk képviselőinknek és szolidárisoknak jelöltük ki magunkat velük. Az igazságügyminiszter bosszúból fogta el őket, de mi, ha kell, elmegyünk Bukarestbe és kiszabadítjuk őket.

A nagyszerű szónoklat után minden szem Dumitriu miniszter felé fordult. Mit fog válaszolni a miniszter? És a miniszter megadta a kellő választ:

— Bizzatok barátaim az igazságszolgáltatásban, mert a bíróság, reparálni fogja azt a sajnálatos tévedést, amit velük szemben elkövettek. Tiszteltjüket a képviselőiket és ha visszatérhetnek közzétek, szeressétek továbbra is őket...

Ezeket mondotta Dumitriu miniszter...

Amikor a két képviselőt letartóztatták, akkor a kamara egyik elnöke megcsókolta a panamistákat, a szenátus alelnöke megölelte őket. És most egy miniszter öleli keblére a két panamista képviselőt.

Most már aztán igazán nem szabad csodálkozni azon, hogy a vizsgálat, amely hetek óta folyik, csak igen lassan halad előre és az igazi bűnösök helyett az apró csirketolvajokat tartóztatják le.

A kolozsvári professzorok pseudo — irodalmi együtteséről van szó.

Rettenetes társaság!

★

Legtöbbjükről a kutya sem tudja, hogyan hívják, honnan jött, mit akar és mely nyelven zengedezi az Ur dicséretét? Fegyverük kalibere mikroszkópius kicsinységű, hangja, mint az egéré, de ha elszül, talál és gyakorta gyilkol.

Nem vagyunk Nubiában, ahol párdúcok subának át az irtáson. Az erdélyi ugar csak nyulakat termel s ezeknek a serét is elég.

Sok tehetség hullott el már a professzor urak orvadászatán. Kezdek, akik letörtek, mielőtt nagyok lehetek volna s nagyok, akiknek körmük alatt több van, mint a kolozsvári konzervatív zsenik gyűlésének egész brigádjában: szemük előtt hárított fejet a lugosi költőpap, akinek már egészen finom rigmusok csurogtak tollán, és a csiki kocsáros, akiből ősi, buja derű forrása akart a tenger felé indulni.

Azt mondják, — s nyilván igaz is, — hogy a Baumgarten-díj, mely annyi vihart kavart fel a határokon túl is, irtózatossá dühre ingerelte őket. Akadt egy, aki széjjeltépte és földhöz vágta a „Szűzmáriás Királyfi”-t.

— Ez a legnagyobb nemzetárulás!

S akadt más, — élete főmunkája, holmi katalógusnak az összekovácsolása, — aki nem átalította a fáradtságot Szabó Dezsőhöz felutazni. A havi 400 pengő, melyek most már egy esztendőre végére nyesen Tamási Áron tulajdonát képezik, emberfeletti mozgásba hozták e csendesen kérődzők jámborfiája nyáját.

Az intrikák, besugások, irodalmi denunciaciók, sunyi hízlekedések nagyhete zajlott le, félreverték a harangokat, gyaláztak, elhallgattak, becsméreltek és talpat nyaltak.

S Szabó Dezső minden terheltsége, beteg kritikálansága és gyűlölködő vaksága kellett ahhoz, hogy e kifakadt kelevény inspirációját szolgálhasson egy irodalomkritikai alkotáshoz.

S mennyi gyanus, rosszindulatú, sunyi elhatározás kellett ahhoz, hogy a pszichopátiás írást megjelenhessen azokon a hasábjakon is, melyek az erdélyi közélet minden területének hivatalos tükré akarnak lenni. Tamási Áron a Szűzmáriás Királyfi s kertelen két kötetén keresztül is sok vigaszt meríthet e szennyes viharzásból: bizonyára még kiméletlen és bőven termő barázdákat vág az ő ekéje, ha az összes vakondok egyszerre lobogtatják meg a mélység ellenforradalmának lobogóját!

Mikes Imre

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma délelőtt csukott automobil állt meg az igazságügyminisztérium épülete előtt. Az automobilból négy ur szállt ki és az épület előtt álló várakozók nagy csodálkozással állapították meg, hogy a négy ur között van a petroleumpanama két letartóztatott hőse: Irimescu Candesti és Tolea képviselők is. A két képviselő a két civilruhás detektív kíséretében felment az első emeletre és az igazságügyminiszter előszobájában foglaltak helyet.

Természetesen futótűzként terjedt el a híre annak, hogy a miniszter előszobájában tartózkodik a két letartóztatott hős és talán éppen ezért ma valósággal megrohanták a miniszter kabinetfőnökét a látogatók.

Az igazságügyminiszter azonnal fogadta a két képviselőt, akik már hónapokkal előbb kérték Stelian Popescut, hogy fogadja őket.

Néhány perccel később már mindenki tudta a folyóson, hogy mi történt a miniszter fogadószobájában. A két képviselő szemrehányást tett a miniszternek, hogy annyi idő óta fogva tartja őket és Tolea képviselő czekeit mondta:

— Rendben van. Ha bennünket fogva akar tartani, ez ellen nem tiltakozhatunk... azonban követeljük Öntől, hogy mellénk ültesse a többi urakat...

És itt elhangzott néhány név, a többiek között a liberális parlament néhány előkelő funkcionáriusának a neve...

Az igazságügyminiszter válaszát is szeltemben-hosszában kolportálták az igazságügyminisztérium folyosóján. Stelian Popescu állítólag így válaszolt:

— Uram, nekem nincsen semmi beleszólásom az ügybe, a vizsgálóbíró rendeli el a letartóztatásokat és ehhez nekem semmi közöm.

A kormány parancsára az uccára lökik a magánvállalatok magyar tisztviselőit

A magánvállalatokat arra kényszerítik, hogy magyar nemzetiségű alkalmazottaik helyett románokat vegyenek fel

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brassói Lapok már hetekkel ezelőtt megírta, hogy a kormány irtó hadjáratot készül indítani az idegen tisztviselők ellen. Annak idején megírtuk azt is, hogy maga a patriarcha-régens volt az, aki egy nyilatkozatában kijelentette, hogy a munkügyi miniszteriumnál intézkedni fog aziránt, hogy mindaddig, míg román nemzetiségű tisztviselők vannak állás nélkül, idegen nemzetiségű hivatalnokok ne juthassanak állásba. Ugyanezen időben a bukaresti tisztviselők népes kongresszust tartottak, ahol az idegen tisztviselők felülvizsgálását és esetleges kiutasítását követelték. Ide tartozik az is, hogy a napokban megjelent az idegenek ellenőrzéséről szóló rendelet, amelyben arra kötelezik a munkaadókat, hogy egy listát készítsenek az összes alkalmazottaikról külön felsorolva a román és az idegen nemzetiségű alkalmazottaikat.

A hadjárat ezek szerint tehát az idegen, a külföldi állampolgárságú tisztviselők ellen indult meg, azonban az eddigi tapasztalataink szerint.

ezek a különböző rendelkezések nem annyira a külföldi állampolgársággal bíró tisztviselőket, mint a romániai magyar nemzetiségű alkalmazottakat érintik.

Az utóbbi hetekben, mindazon vállalatoknál, melyeket a liberálisok az utóbbi években nacionalizáltak, nagyarányú hivatalnok kicserélések kezdődtek.

A legközvetlenebb módon kimondták minden magyar nemzetiségű tisztviselőnek és helyettük román nemzetiségű, főleg regáti alkalmazottakat vettek fel.

Alig néhány nappal ezelőtt a Resicánál működő tisztviselőnek mondták fel. A Resica igazgatósága azaz indokolja a felmondásokat, hogy kénytelen leépíteni, azonban ugyanezen időben a felmondott állásokra regáti románokat vettek fel. Nagyon jellemző a Resica igazgatóságának új hivatalnok politikájára, hogy még a néhány száz lej fizetéssel alkalmazott erdőkertülőket is kicserélték, ha azok nem román nemzetiségűek voltak.

De nemcsak a Resicánál, hanem a többi nagy vállalatoknál is teljesen hasonló a helyzet. Ma már kétségtelennek látszik, hogy a liberálisok erdélyi politikájának egy új etapjához értünk el. Mintán sikerült az állami hivatalokat különböző ügyes trükkökkel megtisztítani a magyar tisztviselőktől, sor került a magyar közigazgatási tisztviselők megrostatására. (Bellu prefektus a napokban tett ki az uccára tizenöt magyar tisztviselőt.) Most pedig hozzá látnak a magánvállalatoknál alkalmazásban levő magyar tisztviselőik megrostatásához is.

Hogy a Resicánál végbevitt „leépítés” mely százötven kisebbségi tisztviselő elbocsátásával végződött be, nem egyedül álló példa, közöljük az alábbi tipikus esetet:

Néhány nappal ezelőtt az egyik bukaresti lapban apróhirdetés jelent meg, melyben a Medgyesi Magyar Földgázársaság több hivatalnokot keresett. Az apróhirdetésben jelezve volt, hogy

csakis román nemzetiségű hivatalnokok jelentkezhetnek.

Bukarestben ma rengeteg sok állástalan tisztviselő futkos és így természetesen a Magyar Földgázársaság hivatala előtt csoportosan jelentek meg az állásra pályázó tisztviselők, köztük természetesen azok az erdélyi fiúk is, akik az erdélyi vállalatoknál történt „leépítés” következtében állás nélkül maradtak és Bukaresz-be jöttek szerencsét próbálni.

Gheorghiu igazgató ur egyáltalában nem csinált titkot abból, hogy

csakis román nemzetiségű hivatalnokokat vehet fel.

A magyar „vü” jelentkezők nem is kerültek, az igazgató elé, de ha mégis sikerült bejutniuk, az igazgató ur sajnálkozva jelentette ki:

— Magyar tisztviselőink vannak nekünk, s telepeinken, de épen ezeket akarjuk kicserélni román nemzetiségűekre...

Bizonyosak vagyunk abban, hogy az erdélyi nagyvállalatok ezen tisztviselő kicseréléseit nem a saját kezdeményezésükre hajtják végre.

A kormány minthogy parancsot tesz nekik, azaz az uccára lökik azokat a tisztviselőket, akik nem román nemzetiségűek.

Bratianu Vintila miniszterelnök megígérte, hogy a kormány ősszel megoldja a kisebbségi problémát. Ugyáltszik rájöttek a kisebbségi probléma legkényelmesebb megoldási módjára. Annak a kisebbségi polgárnak, aki állástalanul, az éhségtől felfordul, már nincsenek problémái.

Balán sr és megbánta bűneit

Fantasztikus hírek szövé, hogy a banditát ajándékokkal halmozták el — Balán egy órái, hogy megfagytak lábai

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Egyes napilapok nyomára az utóbbi napokban fantasztikus hírek terjedtek el Balánról. Így néhány orgánus tudni vélte arról, hogy a tömegok rokonszenve a nyomorékká vált banditát felé fordult és a résztvevők, akik nagy csoportokban keresik fel betegágyát, valóságos elhalmozták ajándékokkal. Egyik brassói lapársunk még arról is értesült, hogy egy ismeretlen ur nagyobb összeget adományozott a haramia javára s ezt az adományt azaz indokolta, hogy Balánt a nép barátjának tartja.

Mindazek a hírek természetesen a fantázia világába tartoznak s csak azért szöveltek meg, mert a kisebbségtelen tömeghangulat pillanatnyilag túnylog a sajátait hátról pengeti a banditával kapcsolatban, kit oly csufosan és tragikusan ért a végzet. A fogarasi kórházat valóban rengeteg érdeklődő keresi fel, az ország legtávolabbi részeiből is jönnek Balánhoz autók, azonban az adományesőből egy szó sem igaz, sőt a kíváncsiaknak csak kis része jut be Balán betegágyához.

Speciális biztonsági öboratva-
lás erős szakáll részére a

Kérjük minden drogéria, farszertár és divatárú üzletben ezt a különös öboratva-készt az elegáns világunk.

hoz. Ugyanis egyetért dr. Corna, a kórház neves főorvosa, másképp Aldarcana vizsgálatok csak kivételes esetben engednek be valakit a banditához.

Nem érdektelen egyébként, hogy Balán aki az első kihallgatás alatt teljesen cinikus magatartást tanúsított,

újraiban mély bűnbánatba merül.

A bandita hangsúlyozza, hogy nem igaz az, mintha pusztán öldöklési vágyból gyilkolt volna és megbánta tetteit.

— Elmondhatom és ebben a kübületben megadtattam magamat azokra a cselekedetekre, miket elkövettem... Nekem soha sem volt senkim... senkim, akiért élnem kellett volna.

A banditát néha szentimentális érzékenység fogja el s gyakorta könnyezni kezd.

A fogarasi kórházból nyert értesülések szerint Balán a teljes gyógyulás útján van, bémarsága azonban végleges. A bandita egy órái, mintha két lába lefagyott volna, fájdalmas azonban nincsenek.

Alfonz király beleegyezésével készült a spanyol forradalom

Primo de Rivera diktátor megbuktatása volt a cél — Országszerte megkezdődtek a letartóztatások

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A készülő spanyol forradalomról, amelyről legutóbbi számunkban röviden megemlékeztünk, rendkívül érdekes és furcsa hírek érkeznek. Az International News Service híradása szerint a forradalmárok nem az elutasított Alfonz király ellen szervezkedtek, hanem ellenkezőleg.

az ő tudtával és beleegyezésével szöttek az összeesküvést Primo de Riverára diktátor ellen.

Ez az elmagyarázható csak, hogy a király három nappal a forradalom tervbevett kitörése előtt váratlanul Svédországra utazott, holott az udvariasság is azt kívánta volna, hogy a kormányelnök jubileumi ünnepségein személyesen vegyen részt.

A feltűnő híradást hivatalosan természetesen nem erősítik meg, de ennek ellenére erősen tartja magát a külföldi sajtóban is. Megerősíteni látszik ezt a feltevést az a tény is, hogy a király és a diktátor között az utóbbi időben meglehetősen elhidegedett a viszony. Amikor híre jött, hogy Alfonz király hirtelen Svédországra készül, és nem lesz otthon a diktátor országos ünneplésén, a külföldi diplomatakt az a nagyon feltűnő elhatározást valamennyien ezzel az elhidegüléssel magyarázták. Lehet, hogy a körülmények furcsa össztalálkozásáról van szó csak, de azért a híradás igen nagy feltűnést és aggodalmaskodást váltott ki a szomszédos Franciaországban és Angliában is. Ha ugyanis igaznak bizonyul az egészen következetesnek látszó feltevés, úgy nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy

a spanyol király a szocialistákkal és kommunistákkal fogott kezet félclmetes hírdiktátora megbuktatására.

Ez aggasztja olyan nagyon a nyugati államokat.

Az elfojtott forradalmi készülődésről egyébként Párison keresztül a következő híradások érkeznek: Spanyolország egész rendőrsége a legnagyobb munkában van. Az összeesküvők főhadiszállását az Ameltojo kerületben fedezték fel. Harminchat bombát és tíz tonna dinamitot találtak itt. Egyelőre tizenöt embert tartóztattak le, a letartóztatások azonban az egész országban csak most kezdődtek meg.

Egy magánjelentés szerint a radikális demokraták mádridi székesegyházában rengeteg kompromittáló iratot találtak. Számos vezető egyéniséget letartóztattak. Átkutatták a szabadkőművesek központi páholyát is, ahol éppen titkos ülést tartottak. A résztvevők közül huszat azonnal letartóztattak. Később a szabadkőművesek összes tagjai ellen körözés levetl adtak ki.

Megállapítást nyert, hogy a forradalmi mozgalom élén Sanchez Guarra állt, aki megalkototta volna az új kormányt, ha a forradalmi mozgalom sikerrel jár.

Királyi dekrétummal elmozdítottak állásából egy sepsiszentgyörgyi bírót

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Monitorul Oficial mai száma királyi dekrétumot közöl, mely elmozdítja állásából Octav Colceriu sepsiszentgyörgyi járásbíró. A dekrétum indokoló részében kifejti, hogy a bírósági hatóságának engedélye nélkül szabadságra ment s egyebekben is olyan tevékenységet fejtett ki, mely a bírói hivatás méltóságával nem egyeztethető össze és lelkismeretlenné, hanyagnak nevezhető.

Meg kell szüntetni a vizumrendszert

Genf. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A népszövetség gazdasági főbizottsága csütörtöki ülésén Breitscheid német delegátus a vizumrendszer teljes és sürgős eltörlését követelte, minthogy a vizum nagyban akadályozza a kereskedelmi és gazdasági élet fejlődését.

A népszövetségi főtisztviselők kinevezése

dolgaiban Hambro norvég és Van Eysinga holland delegátusok kifogásolták, hogy egyes kormányok diplomatákat delegálnak az eddigi professzorok és bírák helyébe, ami nemcsak elfoglaltságot visz a hivatalba, de a régebbiek érdekeit is sérti.

A SPORT ÉS A SZIGURANCA...

Az „Aradi Munkás Testedző Egyesület” negyvenhat választmányi tagját a liberális Zab István feljelentésére az aradi sziguranca meghurcolta

Temesvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nem mindennapi, azaz helyesebb jelző, — mindennapi ügyben jöttek át ma Temesvárra az aradi munkásság vezető emberei közül ketten, akik elbeszéltek, hogy a tegnapi napon Aradon a sziguranca egy feljelentés alapján beidézte

az Aradi Munkás Testedző Egyesület negyvenhat választmányi tagját,

bizonyos szabálytalanságok miatt.

Kitűnt, hogy a feljelentést a hirhedt liberális Zab István iparosmester tette, aki a magyar kisiparosság ellen is hallatlan botrányt rendezett a multban. Társa a feljelentésben Pálkás Lajos, szintén aradi liberális korifeus...

A sziguranca sorra igazoltatta a negyvenhat választmányi tagot, állampolgársági iratok és katonai iratok szempontjából.

Az aradi sziguranca a megjelentek előtt

azt kifogásolta, hogy van három tagjuk, akik illegitim uton kerültek be az Amtéba. A megjelentek igazolták, hogy ez a három tag régen törzskönyvezett, szabályszerűen felvett ősrégi tagja az Amténak.

E hatósági molesztálás ellen az aradi munkásság memorandumot terjeszt a temesvári sziguranca főnökség elé, valamint a belügyminiszternek is felírta.

Az Amte óriási táborában s általában Arad társadalmában óriási felháborodást keltett, Temesváron nagy megütközést váltott ki, a negyvenhat ember felcitolása, de még inkább a további hajszá, amit kilátásba helyeztek.

A polgársághoz tartozó egyének is ámulva kérdeik, tényleg lehet egy Zab István intézkedése, — ugyanis Zab ezzel jóelőre fenyegetőzött! — hogy megmozduljon azonnal a sziguranca s egy sport egyesület belső ügyei miatt negyvenhat embert becitoljon és meghurcoljon?

Madgearu nyilatkozata

Mit mond a nemzeti-parasztpárt főtájtára?

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Madgearu, a nemzeti-parasztpárt vezértájtára néhány nappal ezelőtt érkezett vissza berlini útjáról Bukarestbe. Megérkezése után Szovátára utazott Maniuhoz, hogy a párt elnöknek beszámoljon külföldi tapasztalatairól. Bukaresti tudósítónknak ma alkalma volt Madgearuval az alábbi beszélgetést folytatni az aktuális politikai kérdésekről.

— Ez az újabb kombináció Stirbey herceggel kapcsolatban, mely szerint Stirbey venne át a kormányt, — mondta Madgearu — nem egyéb, mint egy újabb politikai akna, melyet a liberálisok helyeztek el. Én semmit sem tudok egy ilyen kombinációról és nem is akarok beugrani az intrikának.

Ellenben tudom azt, hogy az ország Maniu kormányt követel, ezt kéri, ezt követeli az országban mindenki.

— Mi igaz azokból a hírekből, hogy a nemzeti-parasztpárt egyes vezérei is bele vannak keverve a petroleumpanamába, amint azt a kormányhoz közel álló lapok megírták? — kérdeztük a nemzeti-parasztpárt vezérétől.

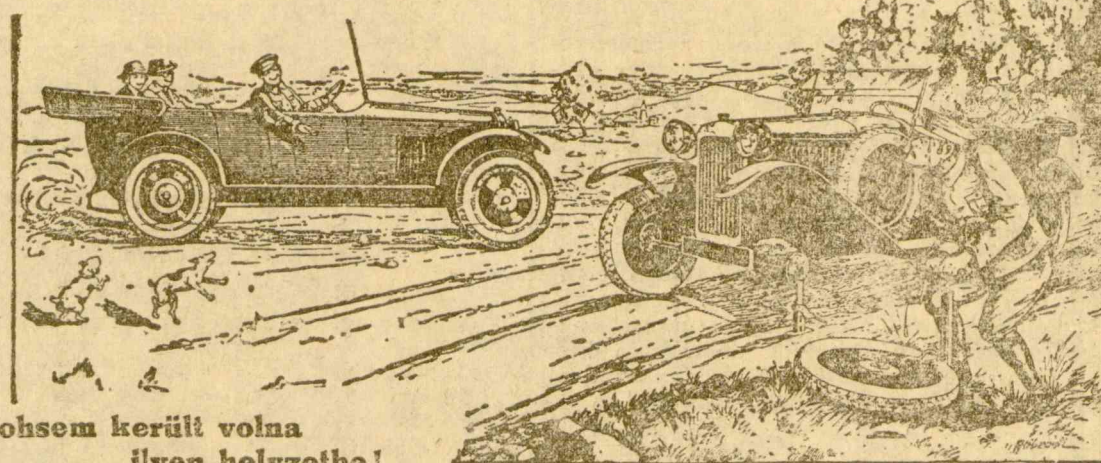
— Ne higgyenek az ilyen aljas vádaknak. Legyenek meggyőződve arról, hogyha egy nemzeti-parasztpárti politikus nemcsak hogy bele lenne keverve a botrányba, hanem csak a legtávolabbi érdekközössége lett volna a panamistákkal, akkor a kormány már régesrég, nagy diadallal a fejét vette volna az ille-

tő nemzeti-parasztpárti politikusként és ma az első lett volna, akit nagy garral, bekísértek volna a vacaresti fegyházba. Hát el tudja valaki is képzelni, hogy a kormány egy pillanatig is szabadlábban hagyott volna egy nemzeti-parasztpárti politikust, ha csak egy körülménye adata lett volna arra, hogy letartóztathassa. Egyetlen párttagunkról megtudtuk, hogy valami része volt a panamában és ez Zaganescu volt, azonnal felszólítottuk, hogy jelenjen meg, a párt fegyelmi bizottsága előtt és tisztázza magát, de mert e felszólításunknak nem tett eleget, kizártuk a pártunkból. A nemzeti-parasztpárt tiszta ebben a panamában. — fejezte be nyilatkozatát a nemzeti-parasztpárti vezér.

A villámvonat Alsótömös és Derestye között összeütközött egy autóbusszal

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap este a nyolc óra huszonnégy perckor Brassóba érkező Carpați villámvonat Alsótömös és Derestye között az országot és vasutvonal keresztezésénél összeütközött egy arra haladó autóbusszal. Az összeütközés a mozdonyvezető lélekjelenléte következtében, aki az utolsó pillanatban óriási erőfeszítéssel fékezett, nem vált katasztrófálissá. Az autóbussz utasai közül páran könnyebb sérülést szenvedtek.

Ha az „Anti-Crevaisons Standart” használta volna,

sohsem került volna ilyen helyzetbe!

Használja ezt a szert, amely minden gummisérülés által okozott defektet megakadályoz és menetközben automatikusan betömi a keletkezett lyukat. — Időt és pénzt takarít meg! — Főképviselet és eladási iroda:

„Comptoir de Commerce Intercontinental”
București, Bd. Carol 9. Etai I.

3.12

Grosz Béla Romániába is szállított hadikölcsönkötvényeket

Bécs. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Grosz Béla, a Foresta részvénytársaság letartóztatott volt vezérigazgatója magyar származású, jelenleg cseh állampolgár. Eleinte Stinnes ügynöke volt s ebben a minőségben másfél millió hadikölcsönkötvényt csempésztett át Németországba. Grosz Béla Romániába is szállított hadikölcsönkötvényeket és valószínűleg szerepelt a Blumenstein-ügyben is, amikor Ausztriában, Magyarországon és Romániában kötvényeket vásárolt össze.

Álarcos rablók megtámadtak és kiraboltak egy autót

Csernovic. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hétfőn este Csernovic közelében, a Cozminu völgyben, az erdő szélén revolverekkel felfegyverkezett álarcos rablók megállították a 425. számú csernovici autót, amelyben Topa, a jucicai cukorgyár igazgatója, továbbá Pedia, és Vasilovics pénzügyi ellenőrök ültek, akik Csernovichból Siretbe akartak utazni. A rablók revolvert szegezve a sofförre, megállították az autót és a cukorgyári igazgatótól 16 ezer lej elraboltak. Egy másik automobil, amely éppen percben ért a helyszínére, gyorsan visszafordult, mire a rablók sortüzet küldtek a kocsit után, aztán az erdőbe vonultak zsákmányukkal.

Francia lap az erőszakos románosításról

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Cri des Peuples című politikai hetilap, mely nagy publicitás mellett a világ valamennyi kisebbségi szabadságáért küzd, hosszú cikkekben bizonyítja, hogy Romániában a kormány erőszakosan iparkodik románosítani a kisebb népeket. A magyar kisebbségi kérdés kapcsán ismerteti azt a vitát is, mely ez évben a román parlamentben a kisebbségi oktatás ügyében folyt.

Duca belügyminiszter végre engedélyezte a Magyar Párt nagykirályi tagozatának választmányi ülését

Nagykároly. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Magyar Párt nagykirályi tagozata három évvel ezelőtt történt impozáns alakuló gyűlése óta, ugyyszólván teljes tehetetlenségre volt kárhoztatva, mert, bár több ízben kérelmezte, még csak választmányi gyűlésre sem kapott engedélyt.

A sok hiábavaló kérvényezés után a pártvezetőség báró Jósika János képviselőhöz fordult az ülés engedélyezése ügyében, akinek sikerült is Duca belügyminisztertől a választmányi ülés megtartására engedélyt szerezni.

Az így megtartott választmányi ülésen dr. Vetzák Ede pártelnök jelentésében panaszosan emlékezett meg arról, hogy bár a város lakossága mintegy 80 százaléka magyar, a párt sok évi törekvése dacára sem sikerült kieszközölni a miniszteriumtól azt, hogy az állami középiskolákban, — miután a városban magyar tannyelvű iskola nincsen, — magyar tagozatok is legyenek. A magyar óvoda föllátására sem sikerült a róm. kath. hitközségnek engedélyt szerezni bár ezzel szemben a sváb népiroda az utóbbi években három német óvodát állított föl, sőt újabb elemi iskolák megnyitását is kilátásba helyezte.

Az elnöki jelentés a továbbiakban ismertette a párt egyéb tevékenységét, a romániai főiskolákon tanuló magyar ifjúság és a magyar színészet segélyezését.

Az üresedésbe jutott tisztségek betöltése során a választmány: alelnöknek dr. Egeli Lászlót, dr. Melinda Lászlót és dr. Tóth Zoltánt, főjegyzőnek, ügyvezetői megbízatással Tarczynski Kázmért választotta meg.

Elhatározta egyben a választmány, hogy a pártélet intenzívebb kiépítése végett pártirodáját fölláttja, amelynek vezetésével Tarczynski Kázmér ügyvezető főjegyzőt bízta meg.

— Agyvertódulás, szívszorogás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által rövidesen megszüntethetők. Tudományos megállapítás megerősítik, hogy a Ferenc József a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Ha hátralordul, agyonlőjük! . . .

Ez a történet nem Kőngóban, hanem Romániában játszódott le, Tatarescu miniszter úr!

Déva. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hány nappal ezelőtt megemlékeztünk már Gombó Samu dévai magyar nemzetiségű román állampolgár tragédiájáról: Gombó a zsilvői bányászildőzések idején rossz viszonyok keveredett a szigurancaival, amely kivette a hálóját. S ez a háló nagyon veszedelmes volt: a minisztertanács, ámbar a kolozsvári. A döntvénye jogérvényesen tanusítja, hogy Gombó román állampolgár, határozatot hozott, hogy Gombót, mint külföldi honoságú személyt, román belül át kell rakni a határon. Ezt a határozatot gyorsan követte a végrehajtás. S ahogyan ez a végrehajtás lejátszódott, az mindennél jellemzőbb arra, mi minden veszedelmes Romániában.

Ha hátratekint — halálfia!

Tehát Gombó Samut át kell tenni a határon. Nyilván, ennek az intézkedésnek rendkívül fontossága lehet államszempontokból. Bredeanu szigurancafőnök két őrmesterével személyesen lát hozzá a kiutasítás fogantatásához. Azonban Bredeanu tudja azt, hogy Gombó áttétele közönséges hatalmi erőszak, az állampolgársági törvény durva megsértése s az üldözöttet a magyar hatóságok nem vehetik át. Eppen ezért kísérletet sem tett arra, hogy Gombót a magyar határrendőrségnek bízva átadja, hanem Déváról Nagybányára vitte a kiutasítottat.

A Nagyszalontára való érkezés napjának délután „hivatalosan” közölték Gombó Samuval, hogy a minisztertanács határozatának következményeképpen átteszik a magyar határra. Egyben figyelmeztették, hogy amennyiben ellenkező, agyonlövés nem fog elmaradni.

Ezután a kintű bevezetés után Bredeanu szigurancafőnök hat kísérelővel felültette Gombót a Kőtegyán felé induló személyvonatra, a

először ut után nyílt pályán megállott.

Gombó és kísérelője leszállottak a vonat peronjára. A kísérelők ekkor áldozatuk megöltötték fegyvereiket és Gombót az áldozat sötétjében elindították a magyar határ felé.

Vigyázzon: ha vissza mer fordulni, akár csak hátra is tekint, akkor a halál!

S az éjjeli órákban az elhagyott dűlőutamon megindult a bizarr precesszió: Gombó Samu a veszedelmes polgár, hátamögött töltött bűnyekkel a Sziguranca, amely az államot fenntartja.

Loth feleségével kegyesebb volt a végén, az ő hátrapillantásának csak az volt az eredménye, hogy sóbálvánnyá változott. De ha véletlenül Gombó hátra mert volna pillantani, a kísérelők eldördülnek és egy élőlével kevesebb lehetne volna a romániai konszolidációnak fenyegettségének ózonját.

Vissza Dévára!

Annak az afrikai színjátiéknak a folytatásának színterét a szeszélyes sor Romániába helyezte át, már meglehetősen sablonos. Magyar határ közelében a kísérelők lassan megadoztak s végül Gombó nem hallott létezését a háta mögött. Ekkor irányt változtatott a kukoricaföldeken át megindult — a halál felé.

Éjszaka gyalogolt és reggelre a Nagybányától 30 kilométerre fekvő Kisjenő közelébe bukkant ki. Itt vonatra ült és Aradon szállt át — Dévára.

Útja Sfatescu prefektushoz vitte aki

közölte vele, hogy amennyiben felhagy a politizálással, megmaradhat Déván.

★

Ezekután csak a következő kérdések követhetnek választ:

— Ki informálta hamisan a minisztertanácsot, amely Gombó kiutasítására törvénytelen határozatot hozott?

Megszökött két temesvári bankigazgató

A vizsgálóbíró elrendelte Micu és Schröder bankigazgatók letartóztatását, akik Jugoszláviába szöktek

Temesvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Cionca Gábor földbirtokos feljelentette az ügyészségen Micu Jánost, a Temesvári Hitelbank igazgatóját és Schröder Istvánt, a bank igazgatósági tagját, mert a két igazgató rábeszélte a parasztnábobot, egy olyan deklaráció aláírására, amely szerint tudomásul veszi a bank mérlegét. De amint később kitudott, a nyilatkozatban az állott, hogy

Cionca vagyonával kezeskedik a bank tartozásaiért.

Erre Cionca akkor jött rá, amikor a bank hitelezői egyik a másik után eljárást indítottak a vagyona ellen.

Az ügyészség csalás miatt megindította az eljárást, a Temesvári Hitelbank két igazgatója ellen.

A Bánságban nagy feltűnést keltett az eset kipattanása, mert mindaddig jó, szolid, pompás összeköttetésekkel rendelkező pénztárat tartották a Temesvári Hitelbankot.

Radulescu Aurél ügyész kérte a két bankigazgató letartóztatását, tekintettel arra, hogy a vádban foglalt cselekményért öt évig erjedhető fogházbüntetést is kaphatnak.

Brudaria Adrian dr. védő hangsúlyozza,

A BRASSÓI LAPOK PANASZKÖNYVE

Póstás vagyok, de a nevemet ne tessék kiírni . . .

Tudom, hogy a Brassói Lapok kis emberek nagy panaszainak is helyet ad. Igaz, az én panaszom talán országos viszonylatokban kicsi, de nekem és sok osztályos társamnak nagy, igen nagy. Póstás vagyok régi póstás, már a magyar világban is szolgáltam. (A nevemet ne tessék kiírni, mert az különben veszedelmeket is hozhat.) A panaszom ez: a felsőbb hatóságok az utóbbi időben többször rendelték el rendkívüli, éjjeli és nappali szolgálatot. A parancs mellett mindig ott szerepelt az a biztatás is, hogy a külön óradíjakat az igazgatóság kifizeti. Az ígért mindig felcsigázta a várakozást, hiszen a rendes fizetésünk csak annyit, hogy szegyerlem papírosra vetni. A felcsigázott várakozás vége természetesen mindig keserű csalódás lett. Legelőször egyszerűen azzal elégitettek ki, hogy a különórás elrendelése téves volt. A múlt évi választások alatt újból elrendelték az éjjeli szolgálatot. (Azóta még kétszer rendelték el: a gyulafehérvári nagygyűlés és az ellenparlament összeülése idején!) Már azt gondoltuk, hogy ez is rá-

— Ki felel azokért az anyagi és erkölcsi károkkért, amelyeket a sziguranca Gombó Samunak okozott?

— Milyen jogcimen tiltják el Gombó Samu román állampolgárt a politizálástól amikor az alkotmány értelmében aktív és passzív választói joga van, írásban és szóban szabadon nyilváníthatja véleményét?

— Indul-e vizsgálat a zsilvölgyi liberális tőkeérdekeltség ellen, amely annak ellenére, hogy a nagyszebeni hadbírósg minden vád alól teljesen tisztázó verdiktet hozott, mégis erkölcstelen hajszát indított Gombó Samu ellen?

Tatarescu miniszter úr! . . . A feleletet Önnek kell megadnia!

hogy Micu igazgató cselekményéből hiányzik a vád lényege, az, hogy anyagi kárt okozott volna valakinek.

Az elnök azt kérde, hogy igaz-e miszerint Cionca vagyonára végrehajtást vezettek. A védő erre azzal felel, hogy nemcsak a Cionca, hanem az igazgatósági tagok vagyonára is végrehajtást vezettek.

Brudariu védő hangsúlyozza, hogy a „Temesvári Hitelbank” egyik oldalról egy hatalmas német, a másik oldalról egy hatalmas kisebbségi pénztárat közé ékelve dolgozik. Miért követeli az ügyész a román bank igazgatóinak letartóztatását.

„miért nem tartóztatja le az összes bankok igazgatóit?”

Később Brudariu korrigálja ezt a kijelentését s azt mondja, hogy nem minden bankigazgatót, de minden csaló bankdirektort tesznek letartóztatni.

Ujabb jelentések szerint a vizsgálóbíró elrendelte Micu János és Schröder István letartóztatását, amelyet azonban már nem lehetett foganatosítani.

Micu és Schröder a letartóztatás elől átszöktek Jugoszláviába.

adásnak megy a nappali szolgálatunkra s ime: elérkezett a meglepetés! Ez év áprilisának ötödikén megkaptuk a hivatalos nyugtákat. Az öröm s a várakozás megint magasra felecsigázódott, hiszen erre már vásárolni is lehet hitelbe Kollégánom áldott állapotban volt s az ígéretre nagy örömmel szerezte be az eljövendő „kicsi” stafiringját.

Most már szeptember közepén vagyunk, de a beígért pénzből egyetlen lejegcskét is meg nem kaptunk. Istenem, azért ígérték meg csak, hogy keserítsék amugy is keserű életünket! Itt a tél s a gyermekek rongyosak, ruha kellene, lábbeli kellene. Pénz, pénzeslevél elég fordul meg a kezünk között, de előtünk csak egy cél lebeg: maradjunk meg olyan becsületesekeknek, amilyenek eddig voltunk! Kérem Szerkesztő Ur, nem volna kötelessége az igazgatóságnak támogatni minket ebben a szép, de igen-igen nehéz elhatározásunkban?

Csak annyit írok meg még, hogy román származású vagyok. És azt, hogy a magyar uralom alatt akkor teljesítettünk utoljára éjjeli szolgálatot, amikor kitört a kommun. Akkor csak elég zavaros világ volt és a pénzünk két hét leforgása alatt még akkor is hiánytalanul megkaptuk.

Hozzák ezt az illetékesek tudomására, mert mi nem tehetjük meg.

Kiváló tisztelettel: Egy szegény póstás.

A buza műtrágyázását e hónapban ne mulassza el

szerezze be azonnal

műtrágyaszükségletét:

MÉSZNITROGÉN

3-20% nitrogén- és 50-60% égetett mésztartalommal) megfelelő adagolás mellett 50-80%-os terméshozadékot hoz, javítja a termés minőségét. Mésznitrogén pusztítja az ősdíket, vadrepcét, leküzdi a gabonarozsát.

Kérjen részletes utasítást és árajánlatot, amit díjmentesen ad a

NITROGÉN” Műtrágya- és Vegyipari R. T. Dicsőszentmárton.

A Kőkereszt: ahol ezer és ezer magyar lány lángol el a pusztulás máglyáján

Dramai pillanatfelvételek a világ legszomorubb örömtanyájáról

Bukarest, szeptember 14.

Fogdd meg... hallá... fogdd meg azt a
vöröset!

Az egymáshatorkolló utcáknak szűkek, mint egy középkori olasz városban. A pisálókó gazlápák csak rőt fénnel derengenek a süppedékes, göröngyös uttesteken, amelyeken kábító illatok lehelnék az ablakokon kivetett ételmaradékok. Apró, szennyes, omladozó házak támaszkodnak egymásnak. A felszaladó zsalugáterek mögül vihogó, borzas nők kandikálnak kíváncsian az utcára.

— Fogdd meg a vöröset... beteg a bostia!

A „vörös”, egy kőgömbhajzatu, bolivar-műlt lány, könnyes szemekkel bukdácsol a kövek között. A sós csöppök csatornákat vájnak arcán, amelyen fantasztikus színkeverékek elvad az olcsó puder, a ríktó rum és a koromfekete pillafesték. Szipákolva roham egyik zsalugátertől a másikig, mintha segítséget keresne borzas kolléganőitől. De a Kőkereszt városában nincsen szánalom s riadt Jaj Istennem!-re mindenütt csak lelketlen, hangos kacagás és válsz.

Végül az utcakeresztesődésnél a két rendőr elcsipi és megmarkolja oxidált kontyait, amelyeknek tövében kiütözik az eredeti barna szín. A lány elernyed, megadja magát és felcsukolva zokog. A rendőrök szélesem röhögnek és azt mondják:

— Talán azt hitted, hogy megszökhetsz, te piszkos...

En bízott kibeszéltük Mptónek a szennyes utcákon. A kórház felé haladnak, ahol ravasz injekciókkal szelgeztetik a Vörös megromlott vérért, innen pedig majd átviszítják a dologházba, mert nem tett eleget a törvényes jelentkezési kötelezettségnek. Egy esztendő fog kapni: ezalatt lekopik a kusza fűrtökről a hidrogén peroxid, ami olyan szépen lángolt a gáslámpa sugarainál, leállítják a festék a: orcákról, meg fog öregedni és el fog foynadni, csunya, elzúllott, beteg nő, akinek nincsen többé helye a Kőkereszt borzalmas bűntanyáin sem s aki a rövid szabadságot gyakorta cseréli majd a bozszas börtönövekkel.

Az erdélyi falu, ahonnan az az életsejtsz kitudult, ma elbucszatja leányát: örökre befogadja lelkét és testét a mocsár.

★

Századévekkel ezelőtt a Dadesti-kőről és a Cantemir-utca sarkán meggyilkoltak egy gazdag bolgár kereskedőt; a boldog ö-ökösök reazkető kezekkel számolták a tallérokat és miután a summa kielégítette őket, embernagysága kőkeresztet építettek az út közepére. Szép felírás tanuskodott arról, hogy ez a halott, amíg élt, buzgógn gyűjtötte várományosai részére a pénzeket.

A felírás lekopott, de a kereszt megmaradt és nevet adott ennek a somoru városrészenek: Cruce de piatra. Zsákutcák szaladnak össze, szűk körutak kanyarognak, sötét bemélyedések ölében apró házak szoronganak, amelyek nappal leeresztett zsalugáterekkel utasítják vissza az égi tányér sugarait.

Este nyolc órakor azonban hirtelen felzakadnak az ajtók, felgördülnek a zsalugáterek és kiözönlnek a piszkos utcácskákra a Cruce de Piatra lakói. Mennyi drámai jelenés! Koromfekete, lángvörös és szalmasárga hajzatok, ríktó ajkak és szivárványszínű arcok! A becsüti szemek alatt komor, sötét mélyedések, a száj körül bágyadt, örök, kínos mosoly, amelyet, mintha egy rossz festő mázolt volna rájuk, a fülcimpákban öklönyi hamis gyémántok, amelyek csilognak a gáz tompa sugariban.

Ez a rettenetes háztömb már századévekkel ezelőtt is a perditák gettója volt. De a Cruce de Piatra akkor még félóránnyira esett a várostól s úgy nevezték: a Kitagadottak Szigete. Ma a sziget összenőtt a fővárossal: házak

Absolut száraz aprított

prima bükküzifát

napi áron szállítunk.

2973

ÁLTALANOS KERESKEDELMETI R. T.

Teljes 3-14. BRASSÓ Fehér utca 62.

veszik körül s a közelben egy templom is épült.

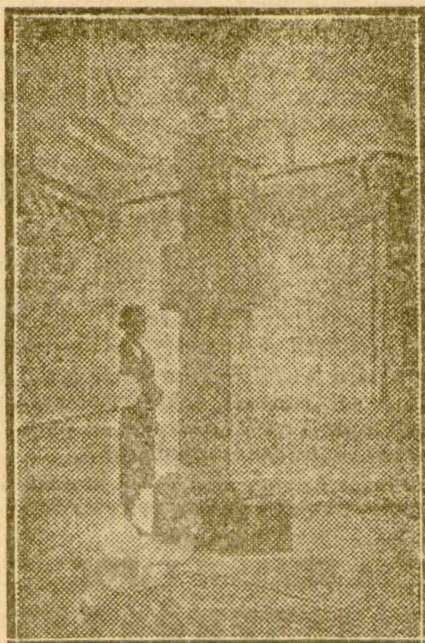
Mikor este kint kigyulladnak a vörös lámpák, megszólal a harang és a hangok végigfutnak a zugutakon. A Cruce de Piatra lakói vallásosok, hiszen nyomorult sorsukban rengeteg vigaszra van szükségük. Imák szállnak az ég felé: Miatyánk... hallatszik magyarul. A szigeten javarészt magyarok laknak. Ezren és ezren lángolnak a Kőkereszt oltárán.

200 örömtanya

En a világ legnagyobb, legborzalmasabb kéjtanyája. 200 örömház zsufolódik szorosan egymás mellé.

Egy külön város: a kiteszítottak városa. Valaha talán jobb élet lehetett itt, mert ódon, kopott cégeket hímál a szél. De a pultokat már elcipelték a hitelezők s az egymásnak támaszkodó boltajtókra ócska, piros függönyök jelzik, hogy vásárolni lehet, de az áru továbbra is itt marad.

Ha belépsz az ajtót, Gorkij Rjjei menedékhelye társul a szemed elé: az ütlethelyiség közepén az asztalra borulva alszik egy lány. Az alig pisálókó petróleumlámpa csak félig világítja meg a háttérrel, melyet egy gigási ágy

ural. Előtte szakadt firhang melyen két bakancsos láb és két meztelen nő lábszárkandikál ki: a hadsereg és a prostitúció.

Az ütlethelyiség mélyén pincelejárát. — Nyolc lépcső vezet a gádorban lefelé. Alulról rekedt hangok énekimitációja és sűrű dohányfüstfellegek szállanak felfelé, melyek összekeverednek az alkohol fanyar párájával.

A pince padlózatát óriási, piszkos szőnyeg takarja. Rajta fantasztikus, borzalmas kavarodásban a párok: a balkáni metropolis minden szennye összetalálkozik ezen a szennyes szőnyegen, mely magába szi mindent, ami tartózkodás, szemérem, látszat vagy morál s a szeretkezés pokoli óljává változtatja a régi raktárhelyiséget. A lépcső alján végigterpeszkedik a tulajdonos, egy kövér asszonyság és a látogatók elé tartja tenyerét:

— Patruzecki de lej... negyven lej...

Ebből husz lej a tied, szegény magyar leány, aki most nagy tervekkel elindulsz a bukaresti labirint felé. Naponta 150 lej fizetsz, mert nyomorúságos vackot kapsz a Cruce de Piatra-ban, hogy hálhass és vacak nyomorúságot, hogy éhen ne vessz. Nyolc embert kell megölelned a bukaresti mélyégből csak azért, hogy halálos kimerültségben lehunyhassad szemeidet és megtölthessed gyomrodat. Másik nyolc ember garázdálkodik azért, hogy legyen selyemrongy az éjszakai tisztavirágéletre orvosra, ruzsra, szempillafestékre és atropinra. Harmadik nyolc, mert magaddal ragad a Kitagadottak Szigetének életárja, a fűlszagató zene, a szesz és a morfium.

Es ebben a siri forgatagban néhány é alatt elrepül minden: megkergetnek a Cruce de Piatra zezugos utjain, hallófogd meg a vöröset, jön a kórház, a dologház, a börtön, a morgue és a temető, mely elaltatja beteg csont-

A LEGJOBB BEDÖRZSOL
SPANYOL NÁTHA
FEJ-LÁBÉS
IDEGFÁJDALMAK
ELLEN
CARMOL
OVAKODJUNK AZ UTÁNZATOKTÓL
FÖLEPAKAT STREINACHITÁ VÁCÁRESCU S. BUCAREST

Magyar származású

A Cruce de Piatra forgalma óriási. Bukarest délszaki városa, melynek erkölcsi nyitabbra erkölcselenségeinek számíthatnak. A kőkeresztben találkozhatasz mindenkivel, ki él és mozog; a betörőtől, aki kendőjébe kolódzva oson le a pincegádor lépcsőzetén, felsőbb körökben nagy tiszteletben álló fiúig, aki meacalpázik és Coignard Jeromesal együtt mondja:

— Ha már esendők és vétkezők vagyunk, Uram, engedd, hogy ezzel a formás leányval vétkezzem!

Urfiak és válogatott cigánylegények, földiek és belföldiek, urak és szolgák tolganak a Cruce de Piatra kétszáz nyomorúságos házába. S ennek megfelelően az örömtanyák kiszolgálának mindenkit: van ház, ahol a nők még fátýolt viselnek. Es a török ország, ahol még tartják a muzulmán szokásokat. Ide még nem jutott el Kemal pasa a demizáló rendelete. A török lányok magyarul beszélnek: csak a fátýol mohamedán szokás.

— Mind magyar származású — mond a kinevén.

Egy másik házban cigánylegények, magyarul beszélnek. Es a legforgalmasabb épület az udaron szinte veszedelmes tolongás. A udvaron kavarognak a szerencsétlen párok. Minden öltöztetik egy kendő, melyet csak ha kapnak magukra; ha egy-egy belépő gyanítják, hogy az erkölcsrendészet ágense.

Néha hiszterikus sivazkodás hallatnak, lányok összevesznek és egymásnak rohamot adnak. A dus fűrtök repülnek a levegőbe és a káromlások töltik be a szennyes udvarokat. Mind magyar származású.

A Kőkereszt városáról, ahol a bukaresti vengerkák végállomásra érnek, nehéz leírni; az irodalom vagy az erkölcsrendészeti tanulmány bátor kézzel nyulhat e térszhoz s talán Bettauer is másként írja meg. „Bánat uccá”-t, ha végigsétál a strada Cantemir tragikus gettójában. De az újságíró vigyáznia kell, hogy csak annyit írjon és annyit mutasson, amennyit elrettent és magyarul. Ha tovább megy egy lépéssel, már meg is bűnbe esett...

S ezért a Cruce de Piatra csak néhány fató vázlatot érdemel tőlünk. De csak a lepek súlyos mementóul szolgálhat arra, hogy végül meg kell szűnnie annak a drámai processziónak, mely évenként 4-5 ezer erdélyi magyar lányt vet Bukarest máglyájára, ahonnan már nincsen visszatérés, csak egy hatalmas lépés előre; a börtön vagy a hullakamra felé.

Farkas Aladár.

**Butorvásárlás
bizalom dolga**

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat
MAROSVÁSÁRHELY-re es tekintse meg

Székelv és Réli

erdélyrészi butorgyár

hatalmas raktárral.

Bücsendorfor, Stigl. zongora és pianó
Wirt, Hoffmann
gyárak képviselője. — Hitelképes egyen-
nek kedvező fizetési feltételek.

tes betartásával megeshetett volna. Legkellemetlenebb a dologban, hogy egy nagyon érdemes ember, Maitre Rebel, ki miniszter volt a Millerand-kormány alatt, van érdemtelenül súlyosan kompromittálva ebben az ügyben.

— Mint valószínűleg tudja, én keresett ügyvéd vagyok válperekben s így természetesen amerikai válpereim is voltak — (látja, az én ügyeimnél sohasem volt semmi baj!) — s így szívesen elmagyarázhatom önnek az amerikai válságoknak a lélektanát.

A gazdag amerikaiak tényleg előszeretettel jönnek Párisba válni. Onánál a válásra vonatkozó törvények nagyon különböznek az egyes államok szerint: Nevada államban például vagy Californiában a válási lehetőségek körülbelül megegyeznek a mieinkkel, de már például Newyork államban egyedül a házasságtörést fogadják el válási alapul. A francia törvények szerint ugyan idegen állampolgárokat csakis a saját országuk joga szerint lehet itt is elválasztani, de hát a szóbanforgó felek egyszerűen azt mondják, hogy ők (mondjuk) Nevada-államból valók; és a bíróság nem sokat kutatja, hogy igazat mondanak-e. Azonfelül azért is szeretnek az amerikaiak Párisban válni, mert itt sokkal olcsóbb mulatság a válás, mint onánál odaát. És végül (s ez a legfőbb ok), az angol és amerikai nyilvánosság és nagysajtó valóságos kéjjel taglalja és részletezi a „legfelső négyszázak” körében megeső válásokat. Pontosan beszámolnak a férj és a feleség erkölcséről, nem hallgatják el a szerető nevét, címét, foglalkozását; drámai módon részletezik a házi perpatvarokat, s egyáltalán úgy kezelik a válásokat, mintha minden váló férj Landru volna és minden válni óhajtó feleség — Madame Bessarabol. Nálunk a diszkréción, ez egymás magánügyeinek kimélése a közönség vérében van s a sajtó is ehhez alkalmazkodik. Nagyon érthető, ha az amerikai mondain házaspárok, ha a más rovására szeretik is a pletykákat terjeszteni, amikor róluk magukról van szó: preferálják — a francia módszert...

— Jellemző különben hogy ami amerikai váló klienszem volt, azt mind egyenesen Amerikából kaptam. Az itteni amerikai kollégák még kivételesen sem küldenek nekem klienset. És ennek is megvan a jó oka. A francia perketten csak francia ügyvéd védhet. Mindamellett tömördek itt az amerikai ügyvéd, ki mind abból él, hogy „utbaigazítja” a válni akaró amerikaiakat, akik nem tudnak franciául. Az amerikai ügyvéd intéz helyettük mindent és felszámít globálisan 3—4000 dollárt egyes válásért, amiből 3—4000 papírfrankot ad a voltaképpeni ügyvédnek. Én, aki, mint mindnyájan tudják, Amerikában 60 előadást tartottam kitünően beszélek angolul, meg tudom értetni magam a klienssel, — amit az „amerikai kolléga” kézenfekvő okokból nem szeret.

—ly.

MELEG ÉS ENERGIA MEGTAKARITÁST

ér el az iparban az,
aki a

I.-C. Eckardt A.-G.

STUTTGART—CANNSTADT
főle

modern ellenőrző
készülékeket használja

Kiváratra költségvetést küldünk
és szakmérnökünk meglátogatja Önt!

Vezérképvislet:

JAQUES PAUCKER

műszaki iroda

București, Str. Smârdan 27. Tel. 25/70, 51/53.

Fiók: Temesvár
Chișinău

2965

AZ ERDELYIEK FIGYELMÉBE!

Felhívjuk a figyelmét, hogy a közismert elsőrangú éttermünkkel kapcsolatban (az emeleti helyiségünkben) **egy teljesen elkülönített „VEGETÁRIUS-ÉTTERMET” rendeztünk be**, mely a városban az egyedüli VEGETÁRIUS KONYHA, ahol tisztán vegetárius és vitamín tartalmú ételeket szolgálunk fel.

Modern berendezés! Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Restaurantul **GROSSMANN** București, Str. Domnița Anastasia 10

HIGIENIKUS ÉS EGÉSZSÉGES!

Az expresszionista orvos

Írta: Nagy Lajos

Azon a napon történt, amikor bizonyos IS című irodalmi lap plakátja megjelent a hirdetési oszlopokon. Nyugodtan kezdtem olvasni a plakátot:

„A kor anyagosult és a kiegészítő ellentét még egység.” Remek! — kiáltottam fel s elkezdtem variálni: „A kor anyagosult és a kiegészítő egység még ellentét.” Azután: „A kor még egység, de a kiegészítő ellentét anyagosult.” Vagy: „A kor még ellentét, de a kiegészítő anyagosult egység.” És így tovább.

Ha magyarázzuk, hát valamennyi változatnak van értelme. Tehát egyiknek sincs, az elsőnek sem. De azért végigolvastam az egész plakátot. Permutálni és kombinálni azonban már nem volt kedvem, mert gyomorgörccs lepett meg.

Mindegy, már nem lehetett szabadulnom a témakörből: expresszionista művészet! Mert szemközt robotog velem sápadt, lobogószemű s még lobogóbb hajú barátom: a jeles magyar kávéházi forradalmár. Nem írom le öt részletekben, nem fejtegetem forradalmár mivoltát, csak rendszerét ismertetem röviden. Nem szocialista ő, s nem fasiszta, nem is — uram bocsá! — bolsevista, nem nihilista, nem anarchista, hanem: saját külön önálló magánrendszere van. Ő maga találta ki s buzgón agitál mellette. Hívei még nincsenek. Pedig igen értelmes fiatalember, nagyszerű ismeretekkel, tévedhetetlen okfejtéssel és gunyos mosollyal mutatja ki a létező valamennyi világmegváltó rendszerről, hogy: életképtelen rögeszmék sorozatai. Aztán arcáról eltűnik a gunyos mosoly, szeme lángokat vet, a képe tüzespirosra gyul és — expresszionista verseket kezd elmondani. Mert ez, ez a művészet az, ami az emberiséget megváltja! Ó, boldogok máris, a kik értik. Ime:

*Sár sár sár hull a föld peremére sár benne
virít a szívek kőbe*

*de az alkony már felhőkbe fátylázza a
lángokat s a horizonton valaki zöld hetessel
ütötte a makk ást*

*és mégis azt mondom neked mi állunk a
háromszög csucsain s Pythagorásznak Tálesz-
szel semmi különös megbeszélőnialója nincsen.*

Ez egy expresszionista vers. Ez az új művészet. Ez teremti meg az új embert, azt az embert, akinek igazvégű lesz a világa. Boldogok, mondom, máris, akik értik.

Persze, én nem lehettem boldog, mert a verset nem értettem. Ellenkezőleg, a boldogságtól messzebb estem, mint bármikor, mert gyomorgörccsöm elviselhetetlenné fokozódott. Megmértem a pulzusomat: százhusz! Rohantam haza. Kissé messze laktam a hely színétől, tehát utközben még volt időm az expresszionista művészetéről fantáziálni. Ó: versck, novellák, képek! Sőt van már expresszionista ház is, amelybe már beköltözni sem lehet, mert nincs kapuja s ablakai a padlóba vágva lefelé a földre néznek.

Hazaértem s rögtön lefeküdtem az ágyba. Délután öt óra volt, feleségem, mintha csak csodálatos intuiciójával megsejtette volna, hogy miről lehet szó, ezt kérdezte gunyosan:

— Talán expresszionista életrendet kezdsz?

— Nem, hanem beteg vagyok. Gyomorgörccsöm van, — feleltem, — a régi, elavult stílusban.

— Mitől?

— Fogalmam sincs róla.

— Talán kovászos uborkára tejet ittal a vendéglőben?

— Nem, ellenkezőleg: bécsi szelethez ettem kovászos uborkát, régi, elavult stílusban.

— Talán valaki felbosszantott.

— Az lehet.

— Ki volt az a gazember?

— Nem tudom, mert az a hülye nem mondta meg a „költő” nevét.

— Szent Isten! Már félre is beszélsz. Hivjak talán orvost?

— Biz' az jó lenne.

Feleségem már indult is. Gyorsan indult csak két óra múlva jött vissza. Nem találta otthon a rendes orvosunkat, erre mást keresett az el volt foglalva, tovább ment, tábla volt. Az egyik nyári szabadságra utazott, a másik maga volt beteg s éppen javasasszony vizitálna. Még szerencse, hogy szegény feleségem összeakadt egy expresszionista orssal. Gondolta hogy régimódi orvos helyett végső szükségben az is jó lesz, elhozta magával. Mindezt hallom csaknem eszünéltlen állapotban görcsös fájdalomtól, meséli ágyam mellett feleségem. Felnyitom a szememet, hát ugyan ott áll feleségem mögött, közel a ágyamhoz egy lobogószemű, még lobogóbb hajú, sápadt, sovány és civikeres fiatalember.

A lobogóhajú nem sokáig állt tétlenül, nem hozálátott a vizsgálatához, azaz úgy szik, mingyárt a gyógykezeléshez. Először ráült a hasamra. Azután törülközőt kért tőlem s azzal betömte a számát.

— Végem van! — gondoltam. — Még nyűbb, mint a vers! — de hangot adni nem tudtam.

Feleségem zavart csodálkozással nézett rám, hol a lobogóhajú. A lobogóhajú sőt a legittetett vele addig pedig ült rajtam s a balt lóbálta. Amikor készen volt a megábrából borítást tett a térdemre s jól lekölt. Hidegvizes borogatást is kért, azt meg a sik térdemre kötötte. Majd beretvát és pant vett elő a magával hozott kis táskából, szappanozta és leborotválta a szemöldökét. Fülembé vattát tömött. Végre, hál' istennek, szállt rólam. Valamit beszélni kezdett, de a ből egy szót sem értettünk, sem én, sem feleségem. Ugy rémlík, most utólag, hogy valaki életrendet is irt elő, mert cseresnyés káposztát s mákos szalonnáról beszélt. Bizonyos, — a versek után, — hogy ez az expresszionista dila.

Amikor a lobogóhajú ezt is befejezte, egyszer rám nézett villogó fekete szemével, kezével jellegzetes mozdulatokat végezve, háromszor ezt kiáltotta: huj, huj, huj!

Legvégül a feleségem felé fordult és szólt

— Házhozjövétel, vizsgálat, kezelés s szemöldökműtét, összesen nyolcszáz ezer hana!

Ezt olyan értelmesen mondta, mint olyan értelmes egy expresszionista lapnak előfizetési felhívása. Tehát minden jel arra vall, hogy csakugyan expresszionista orvos volt.

↑ **Uj román rekordok.** A Bukarestben nap rendezett atlétikai versenyen három újságos rekordot érték el a bukaresti atléták. Hárjen a 60 méteres síkfutás rekordját javította 6.9 másodpercre. A régi rekordot Althaus Lothar (Olympia) tartotta 7 másodperccel. Az ifjúsági rekordok közül kettőt döntöttek meg Lázár az 1000 méteres síkfutás rekordját javította 2 perc 55 mp.-re. A régi rekordot Ferenc (TAC) tartotta 5 perc 58.6 mp. idővel. Popovici saját rekordját amelyet a 300 méteres futásban tartott, egy másodperccel 39.9 másodpercre javította.

A régi és közismert

„IDEAL” kávé

lerakat.

D. DANIELIAN

Királyi udvari szállító

București, Strada Carol 37.

Telefon 47/70.

Fiók: Str. Sf. Nicolae Șelari 5.

(Lipszáni melletti) Telefon 15/83.

Az egyetlen üzlet, ahol nagyban áron a legjobb minőségű kávé kapható.

FINTA ZOLTAN:

Kávédelután Emerencia néninél

A kicsiny szobában most is minden olyan, mint a régi vasárnap délutánokon. A leeresztett zsáluk mögött csend és hervadozó illat. A homályos falakon nagy japán nádszönyegek, teletüzdelve sárguló fotográfiákkal. A sarkokban cikornyás virágkosarak, bennük és fölöttük Makart-csokrok a régi megyebálók pukétái. Ezekből száll a hervadozó illat, de a szekrényekből is szivárog a szárított levendula és a fodormenta jószaga. Friss virág nem pompázik a drága vázában. Mintha a tavasz és a nyár tartka színeitől félnének a kis szobában, ahol nagy és mély csendben csak a muzsikáló óra ketyegése beszél halkán a múlt elmúlásáról.

Délután négy óra. Kíng, klang, kíng, klang, — hirdeti a zenélő óra a szálló időt és elzengi azt a mazurkát, amelyet anno dacumál Haydn kappelmáster ur komponált a bécsi udvari bábra.

Emerencia néni leteszi a kötést, mely Penelopé látóaként sohasem készül el, pedig horgolja, horgogatja vagy tíz év óta szorgalmasan. Szemfedő lenne a csipkéből, csak a halál minden embert megillető egyetlen lesztivízijével várna még néhány sátoros ünnepet. A halál azonban még messze kószál. Csak az uzsonnaidő közeledik percről percre, s nemsokára csilingel a kapucsengő, jelezvén, hogy Emília néni és Lujza néni betipegnek egy szóra a lámpagyújtásig telerelének a világ dolgairól.

A súlyos csipke ottmaradt az öreg székh karfáján, mint fehér gondolat a félhomályban. Emerencia néni a pohárszék ajtájával, fiókjával bibelődött. Kicsit tett-vett a damasztabroszok, porcellánok és ezüstök között. És megterítette az asztalt. Tej, kávé, habostejszin, cukor, kalács és gyümölcs tiszta edényekben csoportosultak a hófehér asztal közepén, mint az urak a régi gála-bálokon a szála ezergyertya fényében tündöklő csillárja alatt.

— Így ni, — mondotta csendesen Emerencia néni — és szép varrottas kendővel letakarta a terített asztalt.

Visszavett a puha karosszékre és odahajtvá nyult a hűtőszekrény után. Feje fölött az óra csendesen, kifarósztva tiktakolt, s csendesen, biztosan szaporodtak a sok gyönyörű csipkéje. És háromnegyed öt felé, — mint minden vasárnap délután emberemlékezet óta — csilingelt a kapucsengő. És tipegett Lujza néni és Emília néni, egy mint máskor, vasárnap délutánokon, mosolyogva és kedvesen bólogatva.

— Ne haragudj édes Emerencia — adott Lujza néni még az ajtóban — ma nem egyedül jöttem a magam részéről. Néhány perc múlva ide jön Lulu és a vőlegénye. Ugy-e nem haragszol?

— Nem haragszom lelkem, de hogy haragszom. Csak azt mondd meg már, hogy ki az a Lulu és a vőlegény?

Lujza néni mosolygott, Emília néni is mosolygott.

— Jaj Emerencia lelkem, de elmaradtál a világtól Lulu az én unokahugom, Lujzika. Tavaly levágta a haját s azóta Lulunak hívják. Mai leány. Nem mondom, jól áll neki az a rövid frizura, az a bubihaj. De ami sok, az mégis csak sok. Az én időmben Lulunak csak a kokottakat hívták, azokat is csak a regényekben.

— Megváltottak az idők, — sóhajtott Emília néni. — Csak mi maradtunk egy helyben. Mint a titlamlúk.

— Akikkel senki sem törődik, — zúgolódott Emerencia néni.

— Ugy van, ugy van, — bólogattak fekete gyönyörű főkötőikben a hófehér fejek.

— No, illyetek le, — kínálta heflyel vendégelt a háziasszony.

Három törékeny, öreg néni ke szüppött a mélyebb karosszékekbe. Eppen csak elismogatták, elegygették östét ruhájuk fodrait, csipkeit és ráncait s már ismét vendég érkezését csilingelte a kapucsengő.

Lujzika—Lulu kisasszony alig térdigérő lengeteg selyemruhában állt meg a küszöbön. Mögötte fekete öltönyben a vőlegénye. Lujzika—Lulu hevesen ron-

tott Emerencia nénihez, majdnem feldöntötte, ahogy átölelte.

— Kezét csókolom kedves néni, jaj de régen láttam. Igazán nem tetszett öregedni semmit...

— Gondolod lelkem, — szisszent Emerencia néni — pedig elég vén vagyok már a megöregedéshez. Előlépett a vőlegény is. Komolyan, mereven, mint egy nyársat nyelt deszka.

— Asszolgája, kezcsokk... Doktor Benkő...

Emerencia néni egy oktávával magasabb hangon fogadta a bemutatkozást, miközben kezét csókra nyújtotta.

— Alászolgája, doktor ur! Hát csakugyan doktornak tetszik lenni? Na foglaljanak helyet, ha már megtisztelték engem is becses látogatásukkal. Ide ülj Lujzika.

— Lulu, kedves néni, Lulu, — igazította helyre a rövidruhás menyasszony, akinek térdéről jócskán felcsuszott a tulságosan divatosra szabott szoknya-ka.

— De Lujzika! — méltatlankodott Emerencia néni — hogy ülsz a széken? Nem gondolod, hogy kicső nagyon is kacéron viselkedsz?

— Ó kedves néni, ez még igazán semmi, — kacagott Lujzika—Lulu. — Tegnap este a kávéházban voltunk és tudja néni, olyan nagyszerű zene volt! Mi is táncoltunk egyet. Eddig csuszott fel a ruhám, ni!

— Szépl! — mondotta keakenyre csukott szájjal Emerencia néni. — Szóval már a kávéházba is járnak manapság a fiatal leányok és ott mutogatják magukat mindenkinek? Szép, mondhatom, nagyon szép. Bezzeg az én időmben!

Doktor Benkő, aki úgy ült a széken, mint egy feketébe öltözött mopszli, most Emerencia néni felé fordult.

— Kedves nagysád, higgye el, nincs abban semmi, ha valakinek szép a lába és véletlenül másnak is megmutatja. Ugye szívikém, hadd csókolom meg azt a gyönyörű térdedet...

Emerencia néni nem akart binni a fülének s azután úgy érezte, hogy gyengülő szemében is csillognia kell. Doktor Benkő lehajolt és megcsókolta a menyasszonya térdét.

— Na látja néni, — dicsőködött Lujzika—Lulu — mi már ilyenek vagyunk. Nem nagyon feszélyezük magunkat. És egy csók igazán semmit se számít.

— Lehet, hűledozott Emerencia néni — de ha az én lányom volna, kitekerném a nyakadat. Ki én!

— Én pedig, ha a néni leánya volnék, — felelt Lujzika—Lulu — megszöknék az első parkettáncossal. Én az életben a lényegyet keresem. És senkinek sem engedem meg, hogy a dolgaimba beleszóljon.

— Jól van kislányom, magyarázd meg hát nekem, mi is az a lényeg, amit te az életben keresel?

— Sportolni, uszni, tenniszezni, táncolni és flörtölni, mentől több jóképű fiatalemberrel! — vágta ki a tromfot Lujzika—Lulu.

— Hát a háztartás és a gyermekek? — vágott vissza Emerencia néni.

— A háztartást majd ellátja a szakácsné és a szobaleány. Gyermekek pedig nem lesz. Ugye Bubikám, nekünk nem kell gyermek?

— Igen kedves nagysád, — helyeselt Doktor Benkő Bubi — minden úgy lesz, ahogy az én aranyos Lulukám akarja.

— Köszönöm a szíves felvilágosítást, lelkeim, ezzel is többet tudok. Iszok-e egy csésze habos kávé?

— Köszönjük édes néni, nem uzsonnázunk. Én nem iszom kávé, mert hízal. Bubi pedig azért nem kávézik, mert én sem uzsonnázom. És azonkívül mi már megüink is. Sok ismerőshöz kell ellátogatnunk. A barátom mind megpukkadnak a méregtől, ha megtudják, hogy már menyasszony vagyok. Kezét csókolom édes néni, mert nem vágatja le a haját, nem divatos ma már kontyot viselni.

— Asszolgája, kezcsokk — hajlongott Doktor Benkő is — csakugyan jobb a rövid haj, kedves nagysád. És tessék ruzst használni, mert nem szép az a halovány ajak. A szemöldökét pedig jobb lesz leborotváztatni, mert úgy viselik ma a nagyvilági hölgyek.

— Volt szerencsém — mondotta keményen Emerencia néni és az ajtóra mutatott. — A kijárás arra van!

Ki sem kísért a fiatal párt, csak némán és megviselten rogyott vissza a karosszékekbe. Percek múltán szakadt fel mellől a sóhaj.

— Jaj Istenem, be meglátogattál!

— Megértelek Emerenciám, — bólogatott Emília néni. — Jobb nekünk nem találkozni mai fiatalokkal. Bennünk van-e a hiba, vagy bennük, — nem tudom. De az bizonyos, ez a mai élet nem a mi életünk...

— Nem a mi életünk, — pergett a panaszos szó Emerencia néni ajkáról — nem a mi világunk. Nem így volt, nem így volt... Akkor nem így volt. Szébb volt, tisztább volt.

Emésztési zavarok, vérszegénység és étvágytalanság

ellen az

előpataki gyógyviz

másfél évszázad óta a legkiválóbb gyógyszer. Rendszeres gyógykúra esetén reggeli előtt 1/2 órával, sétaközben, egy nagy pohár viz korilyonként fogyasztandó. — Asztali víz gyanánt való használata már magában meglepő eredménnyel jár.

2976

Nagy csend ereszkedett köztük. Öt óra volt és az óra indulót zümmögött. Régi marsot, amelynek hangjainál valamikor hajporors dámák és gavallérok dell aszfé-lépésekkel sétifikáltak körbe a báltermet, két tánc között. Sokáig halgatott a három ezüsthaju nagyszony. Emília néni szólalt meg legelőször:

— És nagysádnak titulált téged Emerenciám, ez a doktor Bubi.

— Igen. Nagysádnak. Mint egy szobalányt... Mint egy cirkuszdámát... Mint valami kaszinós frájlát!

— És vágasd le a hajadat És kenjed-fenjed ha magadat pirostóval! Ezek a mai fiatalok! méltatlankodott tovább Emília néni.

— Igen! Hát azt már mért nem írták elő, hogy mutogassam a térdemet és minden jött-ment széltoónak csókra nyujtsam? Rettenetes, rettenetes! Csak téged nézlek Lujza szívem s rád való tekintettel nem keresek erősebb szavakat méltó felháborodásom kifejezésére. Hidd el, így is nagy erőmbe került visszafojtani mérgemet és könnyeimet.

Lujza néni is megszólalt végre.

— Sőt se szólj! Látod, hogy piros az arcom a haragtól és a szégyenkezéstől. És ez a Lulu — az én unokahugom! Büszke lehetek rá, mondhatom. Egy rántást nem tud megkavarni, hogy oda se égjen. Dunsztja nincs arról, hogy hogyan kell a dunsztot és a kompotot eltenni tálra. Egy inget nem lehet rábánni, hogy kivassalja, elégeti a drága csipkéket. De azért lényegyet keres az életben. És reggeltől estig krémez, puderezi, pirostja az arcát! És megcsókoltatja a térdét. Előtte... Előttünk... Ó, hogy nem sül ki a szem a szégyentelenség...

— Kicsi kávéval, maradék téstával megkínálnálak, lelkeim, — állt fel ülő helyéről Emerencia néni.

— Sohasé fáradj mlattunk drága Emerencia, — szabadott Emília néni Lujza néniel együtt, és azért mind a ketten közelebb húzódtak az asztalhoz.

És kavargatták az illatos kávé, tornyozták tetőjébe a tejszinhabot és szórták a fehér hóként csillogó porcukrot. És megszegették a patyolatbeli, foszlós kalácsot. És uzsonnáztak, mint máskor, vasárnap délutánokon.

Már a hamvas barackokat kóstolgatták a Emerencia néni csak akkor riadt fel csendes méltázásából.

— Igen, kedves Emiliám és Lujzám. Elmulit a mi időnk. Hej, pedig he szép volt. Kicsit emlékeztem a kávé és barack között. Kiséttáram ebből a szobából, vissza a régi kurlába. Ide hallgassatok: most tizenhat éves lányka vagyok, kezembem költeményes könyv és merengve járok régi kertünk pázsitján... Mintha tegnap lett volna... Látom magamat bokáig érő fehér vigánóban, bugyos ujjú blúzban. Nyakamon fehér gyöngy, térdet verő hajfonatomban fehér szalag.

Emília néni nek csillogott a szem. Ördögöt, emlékezéstől, vagy kedvesen kibugyogó könyvtől? Nem tudom. Csak fénylett, égett és süttött, mint a tokjában sokáig hevertetett drágakő a hirtelen ráeső fény sugarban. És nagyon halkán mondotta:

— Szép voltál, gyönyörű voltál, Emerenciám...

— Hátam mögött csikordul a kavics, — folytatta Emerencia néni. — Halljátok? Valaki jön! Mögöttem, utánam, érettem! Tudjátok ki az? Az aljegyző ur a vármegyétől. Hushagyókedden velem táncolta a második négyest és a szupé csárdást. S azóta minden vasárnap eljön, kezében pukétával.

— Néha aranyetszésű könyv kandikál ki a zsebéből. A virágot átadja még a komplement után. A könyvet csak bucsuzáskor. A pukéta vázába kerül s ott illatozik, míg el nem hervad. Akkor egy szirmot letépek s odateszem a többihez, imakönyvem lapjai közé. A könyvet szívemhez szorítom és ajkamhoz érintem, de vigyázva, mert különben földre hull belőle a finom merített papírra firkált költemény. Szép cikornyás sorok és rimek csengetik a dalt egy leányzóról, aki fehér és magas, mint a lilium.

— Te vagy az, — suttogta Emília néni, lehajtott fejjel.

— Igen, én vagyok. Eddig csak versben írta, de most megáll a zengő fölgyek alatt, kezemért nyul s úgy mondja azt, amit szíve érez, farsang óta. És a fehér lilium egyszeribe hajnalzsinú vadrózsához lesz

FOGAINKAT
KIZÁROLAG
EZENSZÁJVIZZEL
SZAPPANNAL
ÉS FOGPASZTÁVAL ÁPOLJUK

LEGRAIN

használatos. Dobog a szívem és minden porcikámat elönti édes vágyódás és forróság. És ő, a drága így szól hozzám: „Emerencia kisasszony, életem üdvösséges oltárképe, engedje meg, hogy lángoló érzéseim zálogán karjaimba szorítsam és egyetlen csókot lehelljek szűzi homlokára!” Én most magam hőbörésében, rózsálló arccal és hallom magamat, amint reszkető, égő ajkakkal mondom: „Uram! ne feledkezzék meg az illendőség szabályairól. Beszéljen jó anyámról és ha ő is úgy akarja, hitvese leszek. De az általam még kezemet sem illetheti, ha szeret és tisztel oltárképként!” Így! Ezt mondom neki büszkén és hidegen, pedig égett a szívem, mint a parázs és örömmel borultam volna a mellére. És ő ünnepélyes arccal meghajolt előttem és siet jó anyámohoz.

— Így tettem én is, — mélyzött Emilia néni — és tisztán mentem az oltár elé. Be rég volt, be szép volt...

Emerencia néni most derűsen mosolygott.

— És tudjátok édes szíveim, csakugyan tisztán mentem az oltár elé. Esküvőig még csak a kezemet sem csókoltta meg a vőlegényem. Bizony ilyen voltam én. És ilyenek voltunk mi, mindnyájan.

Merengve, szép emlékeken eltűnődve nézett maga elé a három öreg dáma; törékenyek és finomak, mint a régi porcellánok.

De Lujza néninek gonoszul csillant a szeme.

— Édes Emerenciám — fordult Emerencia néni felé, — úgy emlékezem, de nagyon halványan, valami doktor is udvarolgatott neked...

— Rosszmájú vagy, Lujza lelkem, — szólt az ünneprontóra Emilia néni. — Ezt most igazán nem lett volna szabad megemlítened...

Emerencia néni azonban mosolyogva rázta a fejét.

— Beszélhetek én éppen erről is, ha úgy akarod, Lujza lelkem. Elmúlt, régen volt. És ez is szép volt, pedig semmim sem volt.

— Nono, — kajánkodott Lujza néni, — hát csakugyan semmi sem történt volna?...

Emerencia néni pergamentfehér arca színt váltott. Elpirult, mint a futó felleg rojtja a leáldozó nap utolsó sugarában.

— A doktor? emlékezett csendesen — emlékeztek, milyen szép szál ember volt? Nem olyan borotvált képű majomfióka, mint teszem fel ez a doktor Benkő Bubi, a Lulu kisasszony vőlegénye. Az bizony éppen eleget forgolódott körülöttem. Aldott jó uram egyszer elvitt hozzám. Akkoriban sápadt voltam, fáogatott a fejem. Hát a doktor megvizsgál, megköpögtat, össze-vissza forgat. És akkorákat sóhajt vizsgálat közben, hogy majdnem elfúj álló helyemből. „Nincs nagy baj, — mondja az én drága uramnak, akkor már főjegyző volt a lelkem, — de gyakrabban kell a beteget meglátogatnom, hogy a gyógyulás menetét ellenőrizhessem.” Jött is, majdnem mindennap. Amikor belépett, szerettem volna kidobni, mert mindig olyan furesán nézett rám, ahogy doktornak nem szabad betegre pillantani. De ha már becsukódott mögöttem az ajtó, úgy éreztem, vissza kellene hívnom, olyan jól esett mégis lendületes beszéde, finom és előkelő magatartása. És az én drága jó uram is sokszor hagyott magamra, hivatalos ügyei miatt. S tudjátok, mi történt egyszer? A doktor letérdelt előttem és úgy kért, úgy könyörgött...

— Eppen úgy, mint előttem, — szaladt ki az önkéntelen vallomás Emilia néni szájából.

— Ó, az a haszontalan csirkefogó, hát neked is udvarolgatott? — csodálkozott Emerencia néni. — Szóval, lábaim elé borult és rimázkodott, hogy hallgassam meg. Végighallgattam, hiszen olyan szépen beszélt, mintha könyvből olvasta volna. De másnap — az én drága jó uram éppen falura ment — zárva volt az ajtó. Bezártam az ajtót, leengedtem a függönyöket és úgy dideregtem, pedig a bennünk lakó sáttán már-már kinyitotta a szívemet. Így volt, régen volt, be szép volt. Híztek-e lelkeim, ma már sajnálom, hogy akkor bezárkóztam, mint valami novicia? És te, Emilia lelkem, ugy-e te is bezártad az ajtót?

Emilia néni nem felelt. Lehajtott a fejét és piros lett, égő, kigyúlt piros az arca.

Nagy csend lett ismét körülöttük. Némán, lezárt szemmel ültek a mély karosszékekben és a multat látták maguk előtt elvonulni. Lujza néni hangja csendült elsőnek:

— Látjátok lelkeim mi sem vagyunk jobbak a Deákne vásznánál. Miért szidjuk hát folytonosan a mai fiatalokat, akik a maguk módja szerint élnek és örülnek az életnek?

Emerencia néni hangjára szordinót tett a könnyek titkos szivárgása:

— Nem értjük őket, nem ismerjük őket. Ők a jelenben élnek, mi a múltban. Higgyétek el, szép, nagy virágos kert az élet. Mi csak átsétáltunk rajta, se jobbra, se balra nem néztünk, csak mindig magunk elé a jól kitaposott utra. Ki tudja mennyi szépség és öröm maradt el mögöttünk titkos kis ösvényeken. És mit értünk vele? Jártunk a gyönyörű parkban és csak egy szál virágot sem hoztunk magunkkal és még az illatukat is elfeledtük régen...

A szobában sötét volt. Hallották szívük dobogását a csendben. A zárt zsalukon halkan végig libbennek az első hulló levelek. S Emerencia néni reszkető kézzel nyúlt a kötése után. És könnyes arcát sóhajtva tette bele a puha, drága csipkébe, amelyet szemfedőnek szánt.

BÉBI VAGY AZ ELSŐ SZERELEM REGÉNY. Írta: MARAI SANDOR

(Copyright by Pantheon)

(33)

Eszrevettem, hogy az utcán is úgy járok, mint aki körülnéz a várja, hogy szembejön valaki, valami hirt hoz.

November 5. Nagyon kell vigyázni az ilyen megfigyelésekkel. Eszrevettem, hogy egy elcsúszott megállapítás belekergeti az embert egy bizonyos lelkiállapotba, ami talán nem is indult ilyen határozottan. Az ember kimondja: „Várok valamit” s attól a pillanattól csakugyan vár valamit. Ez veszedelmes.

Ettől egészen függetlenül, ez a „várok valamit” ha talán enyhébben is mint nyáron, itt van körülöttem. A szobában. Velem jön az utcán. Elhisz a tanterembe, a tanáriba, a kaszinóba.

Ma valamivel később mentem fel a kaszinóba. Mire felértem, már kivételesen sokan voltak, mert bejött a birtokáról a gróf. Ferbli volt. A két hosszú szoba tele volt vendégekkel. Igen nagy volt a füst s felgyújtották a lámpákat, mert korán sötétedett. A nagy pipa- és szivarfüstben egészen elmosódottak a figurák. Egy sarokban ültem és néztem őket. Mintha usztak volna a füstben a testek. Egy pillanatra az volt az érzésem, hogy egy akváriumban vagyok, ahol valami szürke tengerfenéken egy ragadós elembe szürke, lomha testek, szürke halak usznak hangtalanul. Mindig ugyanabban az elembe, hangtalanul. S magam is köztük, reménytelenül a sarokban, mint egy lomha, öreg, szürke tengeri pók. Hangtalanul, hangtalanul.

November 7. Dér és első hideg. A föld egy kissé megfagyott reggelre. Ma felvettem a télikabátomat. Azt hiszem, ez még csak olyan ijesztgetés s az első hó és a komoly fagyok előtt kapunk még sáros napokat, esőket.

A fizika-laboratórium legszebb ablakából látni a Tátrát. A legmagasabb csúcsait, persze csak azokat: a Lomnici csúcsot, a Ferenc József csúcsot. Ezek nyáron is fehérek. Ma, különösen tiszta időben, a reggeli órákban Mészáros felhívott a laboratóriumba, mert egészen világosan lehetett látni a csúcsokat. Olyan élesen és közel, mintha a város előtt állanának s nem 250 kilométer távolban. Ebben van valami csodálatos, hogy szabad szemmel ilyen messzire ellát az ember.

Ma először fűtettem. Az egész város melegebb és barátságosabb lesz ilyen első hideg napon. A tanáriban felrakta a pedellus a gyapotszigeteléseket az ablakszárnyak rései közé. Megfigyeltem, hogy erősen boros volt megint. Az elmúlt huszonöt évben megfigyeltem, hogy télen sokkal többet iszik, mint nyáron. Téli ivó. Az első hideg napokon rögtön leissza magát s a tél tartama alatt nem is jőzanodik ki többé teljesen.

Ma először gondoltam arra, hogy talán azért iszik, mert valami bánata van.

A konferencia asztal mellett ültem és sokáig néztem, amíg bizonytalan kezekkel az ablakokon babrált. Ebben az évben sokkal rezesebb az arca, mint tavaly volt. Vagy csak én nem figyeltem rá tavaly? Egészen puffadt az arca, vörös s a pórusok széttágultak, szinte likacsos, mint egy szpongya. Néhány évvel öregebb mint én. Öreg ember. A vicével minden reggel ketten cipelik fel az emeletre a nehéz fűtőszert, s az osztályokat takarítani, fűteni, a csepegést ellenőrizni... mindez sok munkát adhat egy ilyen öreg embernek. Reszket a keze. Elhasznált ember. Három gyereke van, igaz, az egyik már keres. De a fizetése majdnem semmi, éppen csak, hogy lakást kap s amit a tízóraival keres. Mi, tanárok, adunk néha neki borraival. Nála biztos lehet az ember, hogy a borraival borra megy. Miért iszik? A hogy néztem a reszkető kezeit, a bizonytalan pepecselését, önkéntelenül megkérdeztem:

— Miért iszik maga, Kudlicsek?

A kérdést rögtön megbántam, de már késő volt. Ijedten hagyta abba a munkát, ijedten nézett reám, a szemében annyi zavar, alázat, sunyi megdöbbenés volt, hogy mélyen megsajnáltam.

— Nem iszom, nagyságos ur.

— Ugy értem, hogy mióta iszik, — akartam kibékíteni.

— Nem iszom, nagyságos ur. Bort soha.

— Pálinkát?

— Csak reggel nagyságos ur. Ha felkelek. Az ember kívánja munka előtt, nagyságos uram. Sokkal olcsóbb.

Egyre nagyobb zavarban magyarázta, hogy a pálinka olcsóbb, mint a bor. Ezt megértettem. Próbáltam megérteni azt is, hogy reggel issza az első pálinkát. Ezzel befűt egész napra. Bizonyára egész nap könnyen, kellemesen mámoros marad S hogy így jobban bírja a munkát, az egész napot, azt is meg tudom érteni.

(Folytatása következik.)

Nagyon keveset használt,
legújabb típusu, modern
SOKSZOROSÍTÓ

GÉP (Gestetner gyártmány)
kedvező feltételek mellett
eladó. Cím a kiadóban.

Ha fényképezőgépet
vásárol, kérjen

Zeiss Ikon
Cameras

(Goerz-Ernmann-Ica-Contessa)

és teljes értékű árut kap!

Kérjen díjtalan prospektusokat
(L. B. GIBSON a vezérképviselőtől)

București, Str. Gr. Cantacuzine 45.

2000

Minden vetőmagot
csávázzunk szárazon

PORZOL
PORPÁCCAL

Uszögmentesség!
Terméstimblet!
Munkamegtakarítás!

Kapható: Brassó: Krafft és Herberth, —
Nagyszeben és Gyulafehérvár: Carl F.
Yickeli, — Medgyes: Joh. Schmidt, —
Segesvár: I. L. & A. Hesshaimer, a Hangya
Szövetkezetek Központjánál és összes le-
rakatánál, valamint a minden megyében
levő lerakatoknál.

3046

NEM butorkereskedő
NEM butorgyár
NEM asztalosmester

hanem

lakásberendező
(Innenarchitektúr)

Tervezünk és készítünk
a kor szellemének
megfelelő stílusok-
ban lakás, üzlet,
bank, szálloda
síb. berendé-
zéseket

BUREAU
RINGLER-JEDDY
Iparművészeti telep
TÁRGU-MUREȘ
(Marosvásárhely).

209

A művész magánélete

*

Egy német újság multikorjában ankétet rendezett a művész művészi és magánéletéről. Ha véletlenül engem is felszólítottak volna, hogy elmondjam a véleményemet, körülbelül ezeket feleltem volna:

A művész magánélete odakerült egészen a közérdeklődés porondjára: a művész magánélete többé nem magánélet, hanem része a közéletnek! A művész magánéletével akarja magyarázni az irodalomtörténet a művész alkotásainak a szellemi strukturáját. Valami köze valóban van a közérdeklődésnek a művész magánéletéhez; a közönségnek joga van megtudni, hogy kihez írta a költő a verset, vagy kiről festette a festő a Madonnáját, vagy vétkes nőjét; ámbár a költő nem azért írt verset, mert ez, vagy az a nő volt a kedvese és a festő sem azért festett madonnát, vagy vétkes nőt, mivel ez vagy az akadt modellül. Divatos volt egy időben így beállítani a művészt szellemét és a Taimo-féle iskola követői egészen természet tudományosan kísérelték megmagyarázni a művész alkotását. A Goncourt-testvérek emésztési zavarai indokolták meg például a Goncourt-testvérek naturalizmusát.

Ad absurdum vive ezt a teóriát; azt lehetne mondani hogy ha a Goncourt-testvéreknek jobb szakácsnőjük lett volna, akkor jobb kosztot kaptak volna; kevesebb gyomorsavuk lett volna és a Goncourt-testvérek talán a román tikusok sorában foglaltk volna helyet.

*

Balassi Bálint, az a csodálatos trubadur akkor is írt volna szerelmes verseket, ha nem Julia vagy Coelia után epekedett volna, hanem Virginia vagy Veronica után. Ányos Pál, a boldogtalan lelkű pálosrendi szerzetes talán nem is volt olyan boldogtalan, csak a versében sirt a boldogtalanságairól és amikor papírra vetette a verseket, a boldogtalanság autoszuggesztiójával győttörte magát.

Ezért vannak olyan nagy ellentmondások az élet és a művészet között, ezért nem rokonfogalmak ábránd és valóság és ezért kár a művész magánéletét felbolygatni. A művész magánélete nagyon keveset árul el a művészetéből és a tehetségéből. Vannak, akik tehetségesen élnek és vannak, akik tehetségesen alkotnak. Wilde írta: A zenimot az életemre pazaroltam, a művészetemre csak a tehetségem jutott. Adynál már például egyaránt jutott a zenéből az életre és a művészetre. De általában az életnek és a művészetnek nincs mindíg olyan vasláncos kapcsolata, hogy a költészet és az élet adaequát legyen. Az író nagyon boldog napjaiban is írhat nagyon boldogtalan verseket és a festő nagyon vig napjaiban is festhet sötét tónusu, nyomortól zúgó festményeket.

*

A művész magánéletét nincs joga eltitkolni senkinek. De nincs joga művészeti jelentőségűvé emelni sem. A művész magánélete nem művészet. Legfeljebb üzlet. Néha többen olvassák, mint a művész műveit. De nem visszközelebb az íróhoz. Sőt hamis vágányokra torel a megértést. Mint éppen az utóbbi időben néhány jelentős példa mutatja. Néhány centennáris példa. Amely azonban nem csepeg a kegyeletről. Ellenkezőleg.

Voltaire centennáriuma alkalmából egy német klerikális lap megírta, hogy Voltaire milyen hazudozó volt. S egy magyar lapban nem régen megint olvastam Ady vérbajáról.

Lehet-e jó író Voltaire? Lehet-e jó író Ady? Ez a kérdés. Hagyott-e nyomot a hazugság Voltaire művészetén? Hagyott-e nyomot a vérbaj Ady költészetén? Lássuk! Közeli! El-fogulatlanul! Ugy, ahogy kell. Tehát...

*

Voltaire hazudozó volt. És mégis a legigazabb könyveket írta meg.

Rousseau nem tudta felnevelni a gyermekeit. És mégis a legjobb nevelési munkát írta meg.

Patkány-, egérirtó „RATINOL”

Biztos hatású irtószer, gyökeresen irt. Más állatra és emberre ártalmatlan. Napl. árban állandó friss minőségben utánvétellel szállítja.

Ratinol Laboratórium Vezérképviselőisége
Arad, Str. Grigorie Alexandrescu 47. Baktérium tenyésztet

Gazdasszonyok

ne fogadjanak el mást csak a Krbekné-féle Háziasszonyok című könyvet. Ár 40— lej. Kapható mindenütt.

Erdélyrészi lerakat:
Czifrom Aladár és Tsa
teanagykereskedők
Braşov, Str. Porţil No. 25.

Ady alig járt már élete vége felé elgyengült testével. És mégis a magyar öserőnek olyan csodálatos dinamikájával szagott bele a magy. életbe, hogy ereje vetekedett egy olimpiai bajnok erejével.

Georg Kaiser ezüstkanalakat lopott. És azért utat mutatott a bűnösöknek is az erény országára felé.

Különös ez? Eltitkolandó? Elriasztó? Ok az illetők műveinek az elégetésére? A klerikális újság kiálthat-e kiközösítést? Nem! Nem! Nem! Hiszen ezek az emberek nemcsak éltek, de írtak is. Ez volt a szerencsájuk. Ezért

Néhány szó az őszi divatról

Aki figyelemmel kísérte a divat változásait a legutóbbi években, az megállapíthatja, hogy a tulgazdag irányzat hitelét veszítette és egyszerűség vált a női divat uralkodó vonásává. Ennek az egyszerűségnek keretében is sok változatosságot, színt, vonalat, apró, nem kirívó, diszt lehet adni, anélkül, hogy a nemcs egyszerűséget sérelem érné. A divat irányító kifogyhatatlanok ilyen, az egyszerűség keretét meg nem bontó ruhadisztésekben.

A legközelebbi őszi divat, a lerakások jegyében áll, amelyek tényleg gazdaggá teszik a ruhát bármely egyszerű is az vonalaiban. A lerakások divatja annyira hódít, hogy ma már a reggeli- és házi ruhán, még a pijamán is alkalmazkodik, nem is szólva a trottorruháról, a melyeken egyszerűen elengedhetetlen.

A lerakásnak az az előnye, hogy mindenféle anyagon jól alkalmazható. Legszebb és legmutatóssabb természetesen a vékony anyagokon, mint a zsorzetten, a kinakreppen és a többin, de jól mutat és beválik a közép-vastag selymeken is, mint a marokkó-kreppen, a mon-golon és a krepp-szaténon is.

A lerakások mindezeket az anyagokat gazdagabbá teszik, úgy, hogy a lerakások alkalmazása esetén semmiféle anyag sem kelthet egyhangu benyomást.

Különösen előnyös a lerakás a fényes selymeknél, amelyek a jelenlegi őszi divatban uralkodó anyag lesznek, s amelyek a lerakások által igen változatos fény- és színhatást adnak majd a ruháknak.

A mostani divatban szabály az, hogy nem az egész toalettet látják el lerakással, hanem csak egy részét, akár a felsőrészt, akár az alsórészt, vagy pedig a ruhának csak egyik-másik, az alak szerint jelentős részét. Az egyszerű lerakást gyakran az ugynevezett passe-poil-hatással cserélik fel. Euck az a módja, hogy alá raknak és bedolgoznak vékonyabb zsinórokat, miáltal a ruha olyan jellegűt kap, mintha egészen sajátos módon készült lerakással volna disztve. Ezt a módszert, amelynek hatásos volta másként nem is érhető el,

Asszonyom, tegyen kísérletet:

Mossa meg figyelemmel az arcát egy „LAIT INNOXA”-ba mártott tamponnal és meg fog lepődni azon a hatáson, amelyet ennek a kis vatta-csomónak a segítségével elért.

Az egész kezelés rém egyszerű és olcsó és ha naponta minden reggel és este használja, a következőket fogja megállapítani:

1. — Az „Innoxa” csodálatos módon helyreállítja a bőrt.
2. — Kifésztíti a bőrt a pórusok mélyéig, sokkal jobban, mint a szappan, anélkül, hogy a bőrt izgassa.
3. — Megengedi a bőrnek, hogy pórusai tisztán lélegezzenek és működjenek.
4. — Összetételénél fogva nagyértékű tápanyagokat szállít a bőrnek. Bársonyossá, egyformán fehérre, áderé és egészségesé teszi.

LAIT INNOXA

a „Laboratoires Innoxa” Paris gyártmánya

MEGYZET. — A „LAIT INNOXA” kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszerkereskedésekben, három nagyságban: Kis üveg ára Lei 120—, közepű nagysága Lei 180—, nagy üveg Lei 300—. Ha beszerzése nehézségekbe ütközik, küldje a megfelelő összeget a „PARFUMERIA ELITEI” Bucureşti, Calea Victoriei 89 címre

28 5

kaptak bűnbocsánatot. És ezért lehet beszélni arról is, amit írtak. Nemcsak arról, hogy hogyan éltek.

A gyengébbek kedvéért: Voltaire századának legnagyobb pamflettistája volt: Rousseau megírta a Nouvelle Héloïse-t; Ady megírta az öskajánt, Georg Kaiser megírta a Gas-t. Szóval volt egyebük is, mint az, hogy hazudoztak, hogy piszok családi életet éltek, hogy vérbajuk volt és hogy ezüstkanalat loptak.

Beszéljünk inkább erről! Tekintélyes Irodalomtörténészek!

Sós Endre.

különösen nehéz krepp-szatén és hozzá hasonló anyagoknál alkalmazzák.

Abból a pontból, amelyen izléses virág fogja össze a ruhát, ilyen passepoilok sugáranak ki és igen hatásosan emelik ki a ruha eredeti szabását. Ezt a ruhát megcsinálhatjuk kreppsztaténból, de moarébból is, amely utóbbi anyag most ősszel és télen nagy szerepet fog játszani.

A szövet- vagy selyemruha, amelyet ősszel a köpeny alatt fogunk viselni még mindig jumper-szabású lesz, de egymással részsütosan keresztetző lerakásokkal.

Az őszi látogatóruha felső része lerakásokkal disztított szoknyarészén a négy harangszerű volan, az egésznek rendkívül eredeti, bájos és fiatalos jelleget kölcsönöz, s finom ellentétet ad a lerakások és félköralakban kivágott felsőrészel.

A sál és a kiegészítés

Mivel az őszi köpeny nem lesz olyan színes, mint a nyári átvétők voltak, a divatban az a törekvés nyilvánul meg, hogy egyéb elemekkel hársítsák el az egyhanguságot. Mivel a kalap és a cipő igen egyszerű lesz, a kiegészítések és a sálak segítségével akarják ezt a hatást elérni, még pedig úgy, hogy mind a kétőt hasonló színben választják össze.

A divatos hajviselet

Az etonfrizurások kivételével ma már majdnem minden nő hullámosan omló hajat visel, ami nagyon bájosá teszi a fejet, s azonkívül öröndetes visszatérést jelent a nőiséghez, anélkül, hogy feláldozná azokat a nem lényegtelen egészségi és kényelmi szempontokat, amelyek a rövid hajviseletnek olyan nagy elterjedést biztosítottak.

Szeptemberi összevont magánvizsgákra és érettségire
teljes garanciával előkészít
Galgóczy magániskola
Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3.

Serge Mdivani herceg Pola Negri férje

érdekes intimitásokat mondott el a világhírű mozisztárról
londoni munkatársunknak

Miért hagyta ott Pola Negri Hollywoodot — Pola Negri mint feleség
és mint híres asszony — Nem jó egy világhírű asszony férjének lenni

London. (A Brassói Lapok tudósítójától) Pola Negri hónapok óta Európában tartózkodik. Nem vakációra jött. Utak indulása előtt békésen megvált a Famous Playerstől, amelynek kötelékében hatéves karrierjét befutotta és azzal a szándékkal érkezett, hogy megtelepedjék Európában. A mozivilág nem ismeri az elhatározás kulisszatitkait. Zeniten álló sztárnak Hollywoodtól megválni, nem tartozik a megszokott események közé. Pola Negri maga ezideig nem nyilatkozott. A Pesti Napló munkatársának azonban alkalma volt megbeszélni a kérdést Pola Negri férjével, herceg Serge Mdivanival, aki a napokban Londonba érkezett, hogy az itteni filmvásárokkal szerződési tárgyalásokat folytasson.

A herceg nagyon csinos, barna fiatalember. Közvetlen, kedves, szolgálatkész. Egy filmigazgató előszobájában találkoztam vele és egy taxiban interjúvoltam meg a Regent Streetől a Savoy-Hotelig. Pola Negri terveiről érdeklődtem első sorban.

A nagyvilági nő.

— Konkrétumokat még nem tudok mondani — kezdte Serge Mdivani herceg. — Itt akarunk maradni. De Pola Negri nem irt még semmiféle szerződést alá. Valószínűleg angol filmvásároshoz szerződik. Ne higgye azonban, hogy Amerika szó nélkül hagyja ezt. Két nappal ezelőtt kaptunk egy visszahívó kábeltelevíziótól Hollywoodból. A Paramount és az United Artist egymásra licitálnak. Először nem hittek el, hogy az európai megtelepedés komoly. Most aztán azt akarják, hogy évente legalább egy filmet juttassék el Pola Negri Amerikában.

Európa imádata és a Hollywoodi unalom.

— Mi az oka a szakitásnak Hollywooddal?
— Kettős oka van: Európa imádata és a hollywoodi unalom. Ne feledje el, Pola Negri európai nő.

Hollywood pedig vidéki város, szörnyű emberekkel, akik között éhenhal az intellektus.

Az életet nem ismerő egyoldalú emberekkel van tele a film Mekkája és örökös egyformaságával egy nagyvilági nő számára, aki megszokta, hogy nagy emberekkel jöjjön össze és társadalmi életet éljen, valóságos sivatag. Inspirációért Európába kell jönni, a művészetre szomjazóknak ez a kontinens az alma materje és igazán artistikus filmeket sokkal inkább lehet produkálni itt, mint Amerikában.

— Alaptalan volna tehát az a verzió, hogy Pola Negri az eddigi heti 8000 dollár helyett heti 10.000-et kért és ez a differencia volt az oka a Paramounttól való megválásnak?

— A Paramounttól való megválásnak nem annyira pénzkérdés, mint művészeti kérdés volt az oka — feleli Mdivani herceg. — A filmanyag, amit a Paramount lejátszani akart, nem tetszett Pola Negri-nek.

A moszkvai asszony.

— Ki irt filmeket Pola Negri számára? Nem Vajda Ernő?

— De igen. Amit Vajda Ernő irt, az nagyon jó volt. Pola Negri nagyon meg volt elégedve a legutolsóval, ami Rachel életéről szólt. A baj éppen ott kezdődik, hogy a Famous Players nem akart bele-menni abba, hogy kizárólag egy író foglalkoztasson egy sztárt. Ennek részben elvi okai voltak, részben az, hogy Vajdát mások is követelték. Menjou például. Így történt, hogy Pola Negri legutóbbi filmje már nem is Vajda-film. A moszkvai asszony a címe Sardou Fedorájából készült. Ez még rendben lett volna. Pola Negrinek azonban egyáltalán nem tetszett a többi történet, amiket le akartak játszani vele.

— Hol van most Pola Negri?

— Párisból negyven percrenyire a Deauville felé vezető úton lakunk a Ruelle Savancourt kastélyban. A kastély a mienk. Hollywoodban gondolni sem lehetett volna olyan életre amilyent itt folytatunk. Nagy házat vezetünk. Sokat sportolunk. Pola Negri imádja a lovaglást és a pólót. Nem lehet ráismerni, amióta Európában vagyunk.

A csodálatos feleség.

Megkérem a herceget, beszéljen valamit Pola Negri-ről, a feleségéről.

— Egy szóval megfelelhetek: csodálatos feleség. Nem is tudom elképzelni, hogy más lehetne. Igaz, én még nem voltam nő azelőtt. Egy éve és öt hónapja vagyunk házasságban. Hollandiában láttam először. Akkor még kamasz voltam és ő: kisleány a színpadon.

Elsodródunk. Eltűnik a magunk életét. 1921-ben Amerikába mentem iskolázni. Visszajöttem Európába és beléptem a diplomácia szolgálatába. Los Angelesben van egy bátyám, akinek nagy olajérdeklődései vannak. Hívott. Meglátogattam. Ujra találkoztam Pola Negri-vel, huszonhatéves szívemben újra fellebbant a gyermekkori szerelem és most enyém a világ legnagyobb asszonya.

— Miért egyszerű? Az intelligenciája, a szépsége, bámulatos tehetsége és csodálatos szíve miatt. Lehet-e ennél többet kívánni egy asszonytól? Találkozik-e az ember ilyen asszonyokkal?

A híres asszony férje.

— A büszkeség mellett nem jelent az Ön számára megpróbáltatásokat egy híres asszony férjének lenni?

— Nem lennék őszinte, ha nem felelnék, igennel.

A bosszantó körülmények egész légiója jár vele.

De nem igen lehet rajta segíteni. Ő az egész világhoz tartozik és az egész világ állandóan szem előtt akarja tartani, állandóan koszorút akar fenni a homloka köré. Természetesen nagyon restringált magánéletet élhet. Viszont nekem nem volt olyan nehéz megszokni. A diplomáciai szolgálat megizlett velem kisebb mértékben ugyanezt. A georgiai követség titkára vagyok és azonfelül tiszteltbeli titkára az Aviatikusok Nemzetközi Ligájának. Én magam is repülő vagyok. Az apám, aki az angol meg szállás alatt Georgia főkörményzója volt, szeretett meg velem az aviatikát.

— Lehet-e az adott körülmények között házias ságról érdeklődni?

— Lehet. Én megtalálom benne egy a házias feleséget, mint a nagyvilági asszonyt. Ha otthon marad, ő az ideális feleség, ha nem marad otthon, az egész világ virága. Ezért megyünk ki aránylag ritkán együtt.

I. n.

Szerencsen bánat

— Langson Hughues néger költő verse. —

Vasuti hid, szomorú dal
A levegőben.
Fönn a kemény sinek felett!
Vasuti hid, a levegőben
A vas, a vas mond éneket!
A vasutak tovább robognak,
Utaznék és nem mehetek.

Csak szenvedek,
Mint még nem szenvedt szerencsen.
Az állomáshoz osonok,
Utam remegve keresem.
Hát engem nem visz el kocsi
A messze délre sohasem?

A honvágy, uraim,
Mint egy komisz kutya harap.
A honvágy, hölgyeim.
Véresre mar, arcomba csap.
Az átkom az üvöltene,
Ugy fojtogatja nyakamat.
De nevetek
Vigyorgó szájjal, hallgatag.

Koszolányi Dezső

— Súlyos szerencsétlenség fadöntés közben. Aradi tudósítónk telefonálta: Zabu Vasile az aradgábrn tanító kilencéves fia tegnap az után Fericeanu uap számcst bámulta az uton, amint az egy fat vágott ki. A fa zuhanása közben a kis fiu nem tudott idejében elszaladni s az ágak súlyosan megsebesítették. Eltervezéyes sérüléseivel a kórházba szállították.

— Egy veszett kutya garázdálkodása Aradon. Tudósítónk telefonálta: Arad város külső utcáin tegnap egy veszett kutya garázdálkodott. Miután megharapott több polgárt, az egyik kaszárnya közelében három katonát is megtámadott, és megsebesített. Mindannyijukat a kolozsvári Pasteur-intézetbe szállították. A veszett kutyát egy rendőrkömiszár lőtte le.

Üdit, szépit, fiatalít a
MARGIT-CRÈME

TANULJATOK

románul, franciául, angolul, németül, olaszul, nyelvtant, társalgást, irodalmat, kereskedelmi levelezést, Egyenkénti és csoport tanítás bármikor, urak és hölgyek részére, Speciális könyvelés, helyesírás és gépirás-tanítás (50 írógép) Német és román gyorsírás, vidékiek részére levelezés útján.

Beiratkozások naponta. Ingyen prospektusok.

Berlitz-iskola,

București, Strada Sărindar 41.

Telefon 64—98. Egész nyáronát nyitva.

EAU DE COLOGNE

„AMBRÉE”

ROGER & GALLET
PARIS

MINDEN HASONLÓ KÉSZIT.
MÉNYT FELÜLMUL

Kellemes illata, hűsítő és higiénikus tulajdonságai a parfümök legelső sorába állítják.

A bedörzsölések ezen kölnivízzel felségesek, jó hatással vannak a fáradt izmokra, tisztítják a bőrt és csillapítják az ideg és reumatikus fájdalmakat.

Vízzel vegyítve a bőrt erősíti és felfrissíti s bárszoros simaságot kölcsönöz neki.

Fürdővizben használva, helyreállítja a bőr ruganyosságát, erősíti az egész szervezetet, megfizethetetlen hangulatot teremt és a testen a legbájosabb illatot hagyja.

Forró vasa öntve, vagy a levegőbe fecskendezve, a lakosztályok rossz levegőjében elterjed és azt megtisztítja.

ROGER ES GALLET készítményei csak eredeti üvegekben kerülnek forgalomba.

E. MARVAN

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók. A *gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidárlatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420.—, félévre 820.—, egész évre 1600 lej

Kezbb-e a mai nők arca, mint volt a régieké?

A nő helyzete megváltozott az életben. Új női típus keletkezett az utóbbi évtizedek alatt, sokakat érdekel tehát az a kérdés, hogy a mai nő külső megjelenésében s az arcvonásaiban mennyire tükröződik vissza ez a nagy változás. Rövidre fogva a dolgot: előnyére vagy hátrányára változott-e a nő?

A kérdést az angol társadalom tárgyalta le a napokban. A leghivatalosabbak szoltak hozzá, a britt birodalom legkiválóbb művészei.

Egy híres szobrász véleménye szerint a mai nő vonásait a nagyobb szabadság és nagyobb önállóság élénkebbé és kifejezettebbé teszi. Ez a szobrász azonban azokat a károkat is felemlít, amelyeket a sportnő kialakulása a női szépségre tett:

— Az a megfigyelésem, hogy egyre több nő válik napjainkban férfias arcúvá. Ez annyival inkább baj, mivel a nők szépségét főleg a lágyabb vonalak adják. Az egyre négyzetesebb, keményebb arcok inkább a jellem s nem a szépség kifejezői s az igazi művész egyre nyugtalanabb a modern férfi- és női szépségideál egymásfelé közeledése miatt.

A legnevesebb miniatürfestőnk inkább a külső „felrakásoknak”, semmint a megváltozott életbeállításnak tulajdonítja a változást:

— Azért változott meg a nők arca, mert ma többé-kevésbé minden arcot „szabályoznak”. Régebben könnyű volt a nők jellemét szemükből, szájukból kiolvasni. Ma minden nőnek szépen ivelt szája van, amelyet az ajkpirosítóval teremt meg. A szemöldökök is szépen ivelték az ismeretes okokból. Valóságban nem a nők arca változott meg, hanem az arcok kezelése. Puderrel és festékekkel minden nő az óhajtott metszést és kifejezést elő tudja varázsolni. Észben véve azonban kétségtelen, hogy ma a nő vonzóbb, csábítóbb jelenség, mint valaha.

A Botticelli-eszmény nőihez való viszonytérést jól felfedezni egy kitűnő nevű portréfestő:

— A modern leányok arcvonásai a tizenötödik századba való visszatérést mutatják. Gyakran láthatunk ma olyan arcokat, amelyeket csak a Botticelli-típus elnevezéssel jellemezhetünk meg legjobban. Ez a jelenség a divat mai leegyszerűsödésével is összefüggésben van. Művészeti szempontból a mai divatnak az az iránya a derekat leviszi, s a felhozott ruhaaljjal a testet egyenlőtlen részekre osztja, nem szolgál a szépség emelésére. Általában azt lehet mondani, hogy ma kevesebb a csunya nő, de az erősen kifejeződő, egyéni típus

is kevés. A kékszemű nők már igen ritkák, a szemek túlnyomó többsége szürkés-kék. Érdekes az első angol udvari fényképész véleménye is, aki nem a szépítő szókások általánossá válásában, sem a divat hatásaiban látja a változás okát, hanem sokkal inkább a női lélek belső átférmálódásában:

— Ha husz esztendővel ezelőtt levágta volna egy nő a haját, azért még sohasem nézett volna úgy ki, mint a mai leányok! Egészen fiatal leányok és gyermekek arcában megtalálni ma azt a biztosságot és határozottságot, amely korábban csak a férfiak arcában volt meg. Sohasem voltak még annyira kifejezésteljes arcok, mint napjainkban. Megfigyelésem szerint a női arcok hosszabbodnak és keskenyednek.

— Válpör az oceanrepülés miatt. Az amerikai újságok jelentik, hogy Lyle Womack, a szép Ruth Eldernek, az ismert oceanrepülő nőnek a férje válpört indított a felesége ellen. Ruth Elder asszony, aki tudvalevőleg Európába való repülése alkalmával gépével a tengerbe zuhant, a válás okáról a következőket mondta: Atlanti repülésem kudarcának a férjem volt az oka. Három napon át, amikor az idő a legkedvezőbb volt, halállal való fenyegetés mellett tiltotta meg, hogy felszálljak; s a negyedik napon, a mikor végre startohattunk, vége volt a szép időnek, a tervünk is és mi is a vízbe estünk. Ha a férjem nem szól bele, simán eljuthattunk volna Párisba. Hogy miért mégis a férjem válik és nem én? Nyilván azért, hogy a jövőben nem akar az utamba állani, ha újra át akarok kelni az Oceanon.

— Három fivér vérszerződést kötött, hogy sorrendben öngyilkosok lesznek. Budapestről jelentik: A Lánchidon tegnap egy fiatalember egy kalapot talált, amelyre egy „Főkapitányságnak” című levél volt erősítve. A rendőrségben felbontották a levelet a melyben „Tönkrement, meghasonlott ember” aláírással elmondja, a levélíró, hogy mire e sorokat olvasák, ő már halott. Három testvérével a Gellérthegyén vérszerződést kötöttek, hogy az egymást követő három napon kor szerint, egymásután öngyilkosok lesznek. Kéri a főkapitányságot, hogy akadályozzák meg két öccsét az öngyilkosság elkövetésében. Miután azokra jobb jövő vár, mint reá. A főkapitányság, miután az öngyilkos sem nevet, sem címet nem hagyott hátra, megindította a nyomozást, hogy megmenthesse az életnek a két fivért.

— Hatvanit megröntgeneztek. Budapestről jelentik: Hatvani bárót az ügyészség engedélyével tegnap a Bálint klinikán megvizsgálták röntgennel s megállapították, hogy a bárónak súlyos és előrehaladott bélfekélye van, ami gyakran megismétlődő belső vérzéseket okoz. Ezért szanatóriumi kezelésre és állandó orvosi felügyeletre van szüksége.

— Kétszáz angol nő tanulja a repülőgépvezetést. Londonból jelentik: A repülés ügye ujabban ismét nagy lendületet vett Angolországban. Hirt adtunk róla nemrég, hogy egy angol hölgy Fokvárosból Londonba, egy másik pedig Londonból Fokvárosba repült. Sikerkük népszerűvé tette az angol nők előtt a repülőgépvezetést; tizenhárom repülőklub foglalkozik pilótaképzéssel Angliában s ezek tanítványai között nem kevesebb, mint kétszáz nő van. Aki nem tudja megfizetni közülök a tandíjat, azt az angol légügyi minisztérium ötven font sterlinggel támogatja.

— Vihar Hőltővényben. A brassómezei Hőltővény községben szerdán délután pusztító vihar vonult végig. A villám becsapott Depner András csúrrébe és felgyújtotta.

★ Eljegyzés. Beck Ilus Debrecen és Geiger Jenő Constanta jegyesek.

— Daday Gerő képkiláltatása. A Vigadó Képtermében néhány nap óta Daday Gerő jövevű erdélyi festőművész képei vannak kiállítva. Ezzel a kiállítással Daday első ízben szerepel Brassóban, miután bejárta Erdély nagyobb városait, ahol szívesen fogadták az érdekes és extravagáns felfogású művész képeit. A kiállítás szeptember huszadikáig lesz nyitva.

— Nőszövetségi gyűlések. A brassói református Nőszövetség szeptember 18-án, kedden d. u. 4 órakor tartja választmányi, 20-án, csütörtökön szintén d. u. 4 órakor tartja rendes közgyűlését az egyház tanácstermében. A gyűlések tárgyai: Jelentések az elvégzett munkáról és az őszi és téli munkaprogram megállapítása, a tisztújítás megejtése, a következő három évre. A gyűlésen gróf Nemes Jánosné védnőknő is megjelenik. A tárgyak fontosságára való tekintettel a tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

— A brassói borbély és fodrász munkások f. hó 17-én, hétfőn este fél kilenc órakor taggyűlést tartanak az Erzsébet-utca 24 szám alatti Munkás-Otthonban, melyre a tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

— A brassói róm. kath. főgimnázium mindazokat a t. szülőket, akik a május 6-án tartott értekezleten páratlan készséggel ajánlották fel anyagi segítségüket, ezután is tisztelettel kéri, hogy az ott megígért összegeket akár egészben, akár részletekben befizetni szíveskedjenek.

Életének leírását ingyen!

„Elűzheti gondjait”
mondja a híres csillagász.

Életének leírása okosan gondolkodó ember részére époly fontos, mint a tenger térképe a hajós részére. Miért akar Ön bekötött szemmel járni, amidőn egyszerű levél által pontos felvilágosítást kaphat, azokról az utakról, amelyek sikerhez és szerencséhez vezetnek?

Előre figyelmeztetve, előre vértézve!

ROXROY tanár megmondja Önnek, hogyan érhet el sikert, melyek az előnyös és melyek rossz napja, mikor kezdjen hozzá új üzleti vállalkozáshoz, vagy menjen utra, mikor házasodjon, mikor igyekezzen helyzetén javítani, földet, vagy házat venni, vagy mikor spekuláljon. Mindezt megtudhatja életrajzából, amelyet Roxroy tanártól kaphat.

Mme. E. Servagnet, villa Petit, Paradis Alger írja:

„Horoszkóppal teljesen meg vagyok elégedve, leírása a legnagyobb pontossággal tárja fel a múlt is jövő eseményeit, jellememet és egészségi állapotomat, dicskréten fellebbenti jövő fátylát és értékes tanácsokat ad. Roxroy tanár munkája csodálatraméltó.”

Ahhoz, hogy életének rövid leírását kézhez kapja, egyszerűen szükséges, hogy születési idejét, nevét és címét olvasható írással közölje, ha akarja küldhet 20 lejt bélyegben (nem ércpénzben) a portó és az írás költségéhez. Címezze meg levelét a következő címmel: Professor ROXROY, Dep. 8325 C. Emma-straat 42. Den Haag (Hollandia). Levélportó Hollandiába Lej 10 U. I. Roxroy tanár nem ér a magyar és román nyelvet és sajnálja, hogy ennelfogva választát csakis németül (kivánságára franciául v. angolul) adhatja meg.

Gömbös és az egységespárt

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az egységespárt a margitszigeti Spolárics vendéglőben tartott vacsorán üdvözölte Wekerle Sándort, az új pénzügyminisztert és Bud Jánost, mint közgazdasági minisztert. — Szóba kerültek a pártból várható kilépések is, de megállapították, hogy Gömbös miatt Kállay Tibor volt pénzügyminiszteren kívül mások nem lépnek ki a pártból. Bessenyei Jenő is megcáfolta a kilépéséről terjesztett hírt. A margitszigeti vacsorán Bud az ország talpraállítási munkájának nehézségeit vázolta.

Kedvezmény a Brassói Lapok előfizetőinek

Megemlékeztünk arról, hogy 1929. évi könyvnapjaink, a tehetséges, fiatal erdélyi író s lapunk belső munkatársa, Kacsó Sándor szerkesztésében, az eddigi naptárainknál is jóval nagyszerűbb, érdekesebb és értékesebb tartalommal jelennek meg. Örömmel toldjuk meg most ezt a közlésünket azzal, hogy lapunk előfizetői a tavalyinál jóval nagyobb kedvezményben részesülnek naptáraink megvételénél, amennyiben az eddigi 25 százalék helyett

40 százalék árengedményt adunk.

Előfizetőink tehát majdnem féláron juthatnak hozzá valóban értékes könyvnapjainkhoz. Négyféle könyvnapjárunk közül különösen a Nagy Regelő Naptárt ajánljuk előfizetőink figyelmébe, amely minimálisan

240 oldal

terjedelmével, szépirodalmi és egyéb olvasni valóit tekintve is egy vaskos kötet könyvnek felel meg.

— Le a turbánnal. Teheránból jelentik: A perzsah, felbuzdulva Kemal pasa példáján, elrendelte országában az európai öltözködés, főleg pedig a kalap viselést kötelezővé.

ASTRA APOLLO MOZGO

Szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden mutatja be az 1928—29 év gyémánt sorozatának legszebb és leghatásosabb filmjait:

„A Schiel brigád hősei”

Kibővített zenekar!

A főszerepben: GRETE REINWALD, ERNST RÜCKERT, ALBERT STEINRUCK

Aranyér

Anusol-Goedecke

Több mint 25 éve a legjobbnak találják. Egyszerű használat — biztos hatás. Azonnal megszünteti a fájdalmakat és gyógyítja a gyuladást, sebes és vérző helyeket. Semmiféle káros alkatrész. Reggel és este egy kup bevezetendő. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Goedecke & Co. Pharmische Fabrik und Export-Unternehmung, Leipzig

Raktár: Heinrich Siebenbecher, Bukarest, Sm. General Cernat 17

★ Hegedűórákat ad dr. Berkovits Dávid szeptember 1-étől. Jelentkezés naponta délután fél 2—3. Lakatos-utca 2. a. szám alatt.

★ Orvosi kozmetikai rendelés, a modern technika összes vívmányainak igénybevételével, vasárnap kivételével naponta 2—5-ig. dr. Ritter, bőrgyógyász, Hirscher-utca 25.

★ Uj szanatórium a Fellegváron. Dr. Dogariu szanatórium a Fellegváron (Kőbánya-utca) modernül berendezett szanatóriumot nyitott.

★ Balata-kötelek és szijak, eredeti Dickelék, legjobbak mindennemű erőátvitelre. — Díjtalan felvilágosítást nyújt Kamaryt és Méder. Brassó—Temesvár.

★ A brassói nőkereskedelmi alkalmazottak egyesülete, ha megfelelő számú növendék jelentkez, úgy 1 éves magyar nyelvű női kereskedelmi tanfolyamot nyit. Jelentkezni lehet szept. 17—21-ig, Fehérvár-utca 13. d. u. 4—6-ig.

★ Orvosi h. Dr. Cămpănu Livius egyetemi m. anár, a brassói kórház igazgató-főorvosa és a Poliklinikai-Szanatórium vezető főorvosa, lakásával állítólag a kórházzal szembe. épült Eforia-utca, (Berthel-ter), betegrendeléseit itt tartja meg naponta délután 3—4 óra között.

★ Tudományos alapon bebizonyított legjobb gyógyszer makacs és krónikus székrekedések ellen „Lubroil” iztelen és szagtalan folyadék. Egy üveg ára 65 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. — Ha nem volna kapható, kérje direkt dr. Al. Ileanu gyógyszerárától, Bukarest, Calea Victoriei 82.

★ Bájos gyermekfelvételeket, egyes és csoportban is készít Lang Henrik kir. udvari fényképész, Kapu-utca 52 sz. a. Telefon 746.

★ Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik szent nagynénénk, sógornónk, öz. Leiner Ferencné temetésén résztvettek, sirjára virágot helyeztek, vagy részvétüket bármilyen módon kifejezték, hála-köszönetet mond a gyászoló Leiner család.

★ Svéd Irén hegedűtanárnő külföldi utjáról h. tárt. A tanítás okt. 1-én kezdődik. Felvételre jelentkezni Angolo műtermében, Kapu-utca 69.

★ A Szent Anna tónál folyó évi szeptember hó 15-én délelőtt 10 órakor lesz a kápolna új harangjának felszentelése, amelyet Borbély Albert és neje ünnéközött. A harangszentelést népiünnepély fogja követni. A Lázárestti közbirtokosság igazgatósága.

★ Astra (Apolló) Mozgó. Ma pénteken fut utoljára „A szent bazugság” című hatalmas filmretek. Utoljára: „Draga Maschina” (A kormányzó szeretője). A film keretében az új orosz kórus mutatkozik be, Professzor Orlof, a volt cári udvar karnagyának vezetésével. Jön a 38 tagú Doni kozák Platof kórus, csak egy este.

ORVOSI RENDELŐ

Dr. HERCZEG IMRE

BUCUREȘTI, STR. BĂRĂȚIEI 23.

Bel- és gyermekgyógyászat, sebészet és nőgyógyászat, bel- és bőrgyógyászat, Electrotheropia, ultraviolet ultravörös sugar kezelés.

Angólkóros, scrofulotikus, vérszegény, gyenge, étvágytalan, rheumatikus, ecemas, impetigos stb. gyermekeknek és felnőtteknek. Injekciók, analízisek.

Ugy-mott:

Fogászati rendelő

VOITH GERO

Elváltai arany, platina, kausuk stb. munkákat.

Fleischer Testvérek Arad

vas- és rézbutorgyára ajánlja saját készítményű vas- és rézbutorait, kórház és szanatóriumok berendezését, műtőasztalokat és műszerszkevényeket, vas- és fageretű sodronybetéteket készítését a legolcsóbb gyári áron, dusan felszerelt raktárjegyzéket kívánatra küldünk. Legszébb kivitelű vas- és réz gyermekágyak. **Str. I. Russu Sirianu 15. (Aulich L-u.) Alapítattott 1893.**

KÖZGAZDASÁG

„Mi még nem látjuk stabilnak a lejt!...”

„Románia kötelezte magát arra, hogy kölcsönt vesz fel, de a hitelezők nem vállaltak semminemű kötelezettséget arra, hogy kölcsönt adnak”

Budapest. (A Brassói Lapok külön tudósítójától.) Itt ülök egy olyan szobában, ahol tegnapelőtt fontos romániai pénz és belügyeket tárgyaltak, ahová a romániai bankárok mindenestire bizonyos aggodalommal és féltékenységekkel szoktak bejönni. Egy olyan szobában, amelynek ugyan nincs kizárólagossága, hogy minden közös érdekű tárgyalás benne folyjék le, de ahonnan szálak indulnak ki minden más tanácskozásterem felé és ahol egészen bizonyosan megvan az a hatalom a szoba urainak kezében, hogy nélkülük semmiféle tárgyalás meg ne indulhasson, semmiféle megállapodás létre ne jöheszen.

En kezdem, természetesen, a beszélgetést.

— Románia most áll azon a ponon, amelyen már a szilárd pénz korszaka következik. S talán azt is lehetne mondani, hogy a lej tényleg már szilárd is. De Románia bajai még a régi: a rossz pénz bajai ezek. Reménységei, kilátásai pedig a jó lej körül kristályosodnak ki; kérdem; milyen lehet ma Románia belső gazdaságpolitikája?

— Erről majd máskor beszélünk, mondja az óvatos felelet. Románia között és Magyarország között sokkal több az érdekszál, semhogy erre a kérdésre szabad volna sebtében válaszolni: Nem kérek hosszú haladékokat: én magam üzenek majd, ha a válaszadás ideje eljön. De a kérdés első felét nem hagyhatom válasz nélkül. Mi még nem látjuk szilárdnak a lejt.

— Igen, tudom, vetem közbe. A kölcsön még nem jött létre, de Románia garanciát kapott, amelynek segítségével védekezhetik a lej hullámszája ellen.

— Nem ez a lényeg és nem is egészen így áll a dolog. A helyzet az, hogy egyelőre csak Románia kötelezte magát a kölcsön átvételére, a hitelezők azonban semminemű kötelezettséget nem vállaltak abban az irányban, hogy adnak is kölcsönt! Ez az igazi tényállás.

— Hogy is képzeli Románia ezt a stabilizálást, folyik tovább a hangos tündés, amely egyben ítéletmondás is. Nem lehet kiállani a piacra és azt mondani, hogy nekem kölcsön kell! Nem lehet az, hogy

Románia pénzügyminisztere megjelenjen Amerikában és már a kikötőben hangosan elordítsa magát, hogy „nekem kölcsön kell”. Nincs az a zsidó boltos a világon, aki hitelezzen ilyen bemutatkozás után! Románia következetesen rontja a maga kilátásait és lehetőségeit a világpiacra. Például a királynő egy ideig csakugyan népszerű volt Amerikában: de csak egy ideig, mert amit a királynő megcsinált, azt a diplomácia elrontotta.

— Ha majd egyszer azt mondja Románia: „köszönöm, nincs rá szükségem”, akkor majd kap. (Magamban megköszönöm ezt a tanácsot és elképzelem Bratianu Vintilát, aki sértődötten dobálja majd ki a szobájából az amerikai kölcsönügynököket...) Itt van Magyarország esete! Nekünk a nemzetközi garancia csak arra kellett, hogy békén dolgozhassunk, de mi a magunk erejéből teremtettük meg a pengőt. És kell nekünk kölcsön? Mi még nem kértünk kölcsönt és ennél fogva elárastanak bennünket. Mi sohasem mondtunk egyebet az idegen kölcsönajánlatra, mint azt, hogy nem kell: és ennél fogva nem tudunk mit csinálni a pénzzel, annyit hoznak és küldenek és erőltetnek ránk.

Igen, Magyarország fogát összeszorítva, keményen dolgozik. Négy évvel ezelőtt az egész országban mindössze két millió pengőt ért a betétek összege, ma százmilliókra rug... De nem erről van szó, hanem a lejről.

A lejről, amelyet csak Bukarestben tartanak szilárdnak, de ott sem a bankok, és nem a kereskedők, és nem az iparosok, és nem a gazdák, hanem csak a politikusok, meg az újságírók. És köztük talán Bratianu Vintila, de ő is csak nappal, és csak társaságban. De ha magában van, akkor a „szilárd” lej alatt ott látja az államháztartás szörnyű deficitjét, és körülte panamak ingoványait.

Bucsuzom, szomorubban, mint ahogy jöttem.

— Mi még nem látjuk szilárdnak a lejt, — visszhangoznak utánam a szilárd falak.

M. M.

SPORT

A diákolimpiáson Magyarország a második helyet érte el

Párisból jelentik: A főiskolai hallgatók olimpiájának befejező munkálatait elvégezték és közzétették az eredményeket.

A táblázat szerint Magyarország diákjai a résztvevő 17 nemzet közül a második helyre kerültek. Első Olaszország 18 ponttal, második Magyarország 16 ponttal. A többiek sorrendben: francia, német, cseh, japán, angol, svéd. Csehország ötödik helyét szintén magyar fiuknak köszönheti. A magyarok a diszkoszban, a 100-asban, a 400-as és az 50-es uszában, a 4x50-es stafétában, a kardcsapatversenyben és a kard egyéniben ért el első helyet. Futballban és nyolc más számban második és 10 számban harmadik helyet ért el.

↑ Ivria—Brasovia 1:0. Elsőosztályú bajnoki mérkőzés. Biró Hammermann. Az újdonsült elsőosztályú csapat, az Ivria újra szép eredményt ért el. Sikerült egy pontot szerezni az erősebb brassói csapatok egyikétől, a Brasoviától, amely alaposan meghendikepelve állt ki. A játék nagyjában a Brasovia fölényt mutatott csak Propper kapusnak köszönhető, hogy nem érték el nagyobb eredményt. A Brasovia tartalékkapusa, Barti, a gólt védhette volna. A Brasoviából Erdő, Herberth, Gönczy, Toók és Siegel, az Ivriából Goldstein, Horovitz, Gidáli és Stamler váltak ki.

↑ Nurmi decemberben Budapestben versenyez. Budapestről jelentik: A világhírű finn csodafutó, Nurmi, december 18-án, az MTK nagy atlétikai versenyén áll először starthoz Magyarországon.

Szerkesztői üzenet

L. P. Tessék közvetlenül Bojdisz főtisztelendő urhoz fordulni. A cikkben benn van a pontos címe is.

Utimester. Sziveskedjék egy levélben összefoglalni a sérelmeket.

Ilonka. Nagyszében. Még nem került sorra Egy előfizető. Tessék pontos adatokat közölni velünk.

Vadász (Zabola). Nem szép dolog a kárörvendés Van, aki a bolhát elefántnak és a lovat vaddisznónak nézi.

Sport-érmeket, jelvényeket

készít rajz szerint is minden kivételben

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár Cluj

Telefon 213. — Távkím „Juvaere Cluj”

3024

Ha tartós és szép

anyagból akarja

ruháját elkészíttetni,

ugy

kérje szá ójától választás végett

Szász Ödön c'ui posztóárugház r. l. mintagyűjteményét,

melyben a legjobb bel- és külföldi gyártmányok képviselve vannak.

Mintagyűjtemények kizárólag szabó-mestereknek küldetnek

8146

A BRASSÓI POSZTÓ- ÉS DIVATÁRUGYÁRAK SCHERG VILMOS ÉS TÁRSAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Az őszi- és téli szezonra ajánlja

elsőrendű, a legjobb külföldi gyártmányokkal egyenrangú,
tisztá gyapjuból készült

**férfi- és női divat áruit,
felöltőnek, ulsternek és télikabátnak való
szöveteket,
futószőnyeget, uti plédjeit, ágytakaróit, stb.**

Gazdag választék izléses, modern mintákban.
Mérsékelt gyári árak.

8180

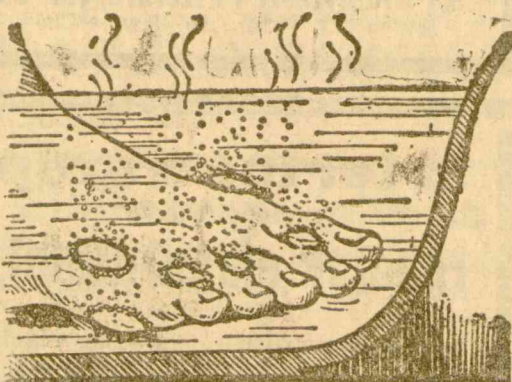
Bukaresten székelő

elsőrangú Részvénytársaság egész
modern eladási szervezettel komoly
gyárak képviselőjét keresi. Ajánlatok

A. HAIMOVICI

Agentie de publicitate
BUCUREȘTI, Strada Elena Doamna 35.
8117

Egy csodás lábfürdő!

Egyszer és mindenkorra megszűnnek a lábfájások.

Ha megakar szabadulni a különböző lábfájásoktól, melyeket a fáradtság, a cipő szorítása az égő érzések okoznak, aztassa lábait egy lavor lávizben, melyben csekély mennyiségű Szent Rókus lábsót old. — Ilyen Szent Rókus lábsósfürdő jótékonyan gyógyító hatást gyakorol az elgyötört lábakra; felhorzsolások, kipállások, égő érzések, dagadások egy csapásra megszűnnek. — A Szent Rókus lábsó nagyszerűen megadja az érzékeny lábakat és a legelhanyagoltabb lábakat is tökéletesen rendbe hozza. Megpuhítja a bőrkeményedéseket és tyukszemeket oly mértékben, hogy azok kés vagy borotva nélkül eltávolíthatók. A Szent Rókus lábsó minden gyógyszerárban kapható. Ha valahol nem volna, forduljon a vezérképviselethez: ROZSNYAY gyógyszerár, Arad, Piața Avram Iancu.

Egy nagy csomag ára 50.— lej,
sokszori használatra.

3044

Több
tisztá
fiatal

LEÁNY

felvétetik, könnyű munkához, jó kereset mellett

STOLLWERCK R. T.

csokoládé és cukorkagyár

Brassó, Hosszu-utca 104-a.

7981

Kérjen árajánlatot és mintákat perzsaszőnyegek, szővőkellékekre

„MEKKA”
perzsaszőnyegipartól
Târgu-Mureș

Olcsó árak Olcsó árak
Előnyös fizetési feltételek.

OSZI ÉS TÉLI SZÖRMEUJDONSAGOK ÉS SZÖRMEKABATOK

dus választékban raktárra érkeztek.
Megtekintés vétekinyszer nélkül
Hitelekpes egyéneknek fizetési könnyítések

2579

Rólákat garancia mellett festünk minden színre 380 Lelet.
ROSENBERG SIMON
SZÜCS ÉS SZÖRMEARUHAZ BRASSO, KAPU-U. 42 SZ.
ELÖNYÖS ÁR! DUS VÁLASZTÉK! SZOLID KISZOLGÁLTATÁS!

W. D. »HANOMAG« TRAKTOR

28/32 lóerős beépített regulator és szíjtárcsával petroleum üzemre háromvasu ekével. Német gyártmány, feltétlenül megbízható olcsó üzem. Azonnal szállítható minden szereléssel raktárról. Igen előnyös árban és igen kedvező fizetési feltételek mellett

»INDUSTRIA« KERESKEDELM I- ÉS IPARI R. T.

TIMIȘOARA IV., Strada I. C. Brătianu No. 3. (Uri-utca)

Táviratok: Industria. Telefon 9-14. Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Brassói képviselet: »Gépvásár«

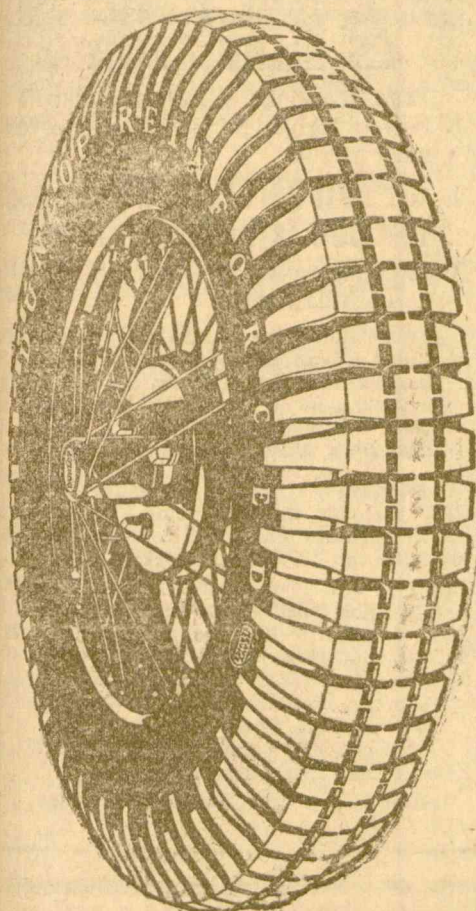
DUNLOP

PNEUMATIKOK

a világ bármilyen útján a legteljesebb megelégedést nyújtják. — Milliós és milliós DUNLOP pneumatik van használatban kerékpárokon, motorkerékpárokon, autómobilokon, teherautókon és repülőgépeken. A DUNLOP pneumatikok eddigi formájának legfőbb előnye a kihasználásával készült az új speciális

„FORT-DUNLOP“

model, amely az erősség és tartósság minden kellékét egyesíti magában és amely arra a célra készült, hogy a legnehezebb feltételek mellett is, mindenhol megfeleljen.

RITKA ALKALOM! Férfidivat üzletemet felosztatom

Bevásárlásoknál 20%-ot engedményezek

D. Berbecar
Kolostor-utca 9

Automobil eladás!

Legolcsóbb és legelőnyösebb beszerzési forrás — legnagyobb választék teljesen üzemképes személy kocsikban!

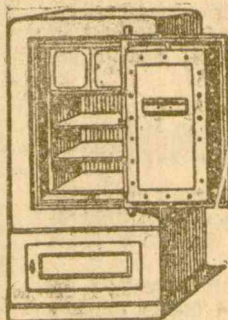
1 ALFA-ROMEO, Coupé, 6 hengeres, 6 üléses . . .	Lei 350.000
1 FIAT, 512-ös model, 6 üléses . . .	„ 150.000
1 FIAT, 505-ös model, 6 üléses . . .	„ 100.000
1 BUICK-MASTER . . .	„ 180.000
1 BUICK-MASTER . . .	„ 130.000
1 STUDEBACKER, 6 hengeres . . .	„ 200.000
1 HUPMOBIL, 8 hengeres . . .	„ 240.000
1 AUDI-DIEMLER, 6 üléses . . .	„ 200.000
1 RENAULT, Coupé . . .	„ 160.000
1 OLDSMOBIL, 6 hengeres . . .	„ 120.000
1 WILLYS-KNIGHT . . .	„ 180.000
1 BENZ, 6 üléses, felszerelhető coupé-val . . .	„ 60.000
1 FORD, 1926-os model . . .	„ 25.000
1 PUCH, 4 üléses . . .	„ 35.000
1 COMAN-WELT . . .	„ 40.000

Azonnali szállítás (a közbeni eladást fentartva).

A legelőnyösebb fizetési feltételek!

SCHIEB

autókereskedés — autógarázs
SIBIU-NAGYSZEBEN, VASUT-U. 15.
Telefon 469.

Moess
Gusztáv

pénzszekrénygyár

Sibiu-Nagyszeben

Str. Tribunei 3.

Képviselő és lerakat:

Jul. Teutsch Brassó, Kapu-u. 33.

Keresünk azonnali belépésre

német-magyar
gyors- és gépirónót

Aljaniatok fenyképpel, bizonyítványmásolatokkal és a tisztelettel igények megjelölésével a

„HESS“ R. T.-hoz
Gácsmajor 3 küldendő

8105

A délelőtti kabát

még mindig durva, világos
angol gyapjuszövetből
készül.

Egy izléses, kiváló minőségű angol szövet választékokat mindig talál nálam.

JULIUS NEDOMA

2537

Csak egyszer próbálja meg,

ha Oradeán jár a 30 év óta fennálló Orth. kóser Grosz Éttermet, hol figyelmes kiszolgálás mellett jó házi kosztot kap. — Utazók találkozó helye. — Nyitva este 11 óráig

Rest. Grosz Étterem Oradea

Zöldia-utca 10. — Bent az udvarban.

3020 2

Mindennemű

2959

vizmentes ponyvák

gyári lerakata

SPITZER IZRAEL-nél Oradea

Kérjen árajánlatot.

Alapítotott 18-8.

Előkelő német házba

fiatal leányok vagy diákok

teljes penzióval felvételnek. Elegáns villa-lakás, elsőrangú élelmezés, fürdőszoba és zongora-használat

Frau Dora Billes-Schultze

(Ezredes neje) Sibiu, Str. Friedenfels 31

8158

BÁLINT MIHÁLY

MŰKOVÁCS

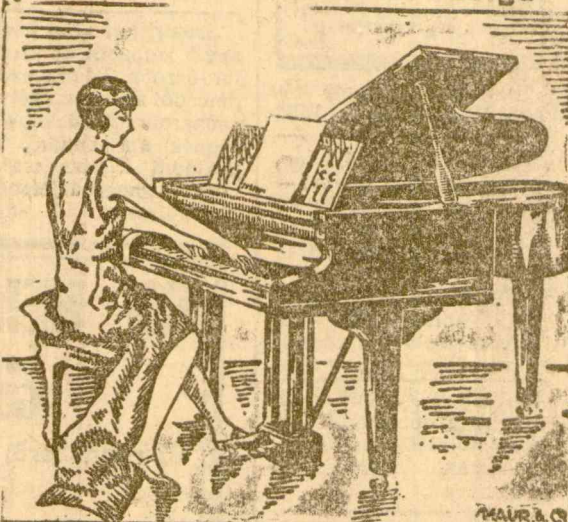
București, Str. Ing. Iorceanu 5 (saját házbán)

SPECIALITÁSOK:

bármilyen nagyságú új és javított autómobil-rugók. Amerikai típusú rugók állandóan rakáron. Javítások, rugók és bármilyen műkovácsmunkák rendelkezésre.

Prompt és szolid kiszolgálás, mérsékelt árak!

Zongoravétel bizalom dolga

A LAUBERGER és GLOSS

zongorák elsőrangúak és világhírnévként örövendek. Kényelmes havi részletek. — Raktár Nagyrománia részére
București, Calea Victoriei 77.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy sor ára: 6 lei. - Vastagabb betűvel: 12 lei. - Rövid kereset
ok 25% emelkedés. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei
Ugyanazon szövege apróhirdetés többszöri feladása
esetén minden három fizetési megjelölés után egy
ingyen-megjelölést adunk. Hirdetési díjak előre
fizetendők. - Csak válasz helyével felsze-
relt kérdések válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen
hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havon-
ként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen
ingyen közölünk a Brassói Lapokban. Aki valamely
hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi
igénybe, az a következő hónapokban az elmulasztott
pórázok visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette.
Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek
későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogá-
előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány
hónapra az előfizetési díjattal nem volt befizetve

Vétel — eladás

Olcsón eladó: egy
majdnem teljesen új sa-
jonbutor, antik falióra,
írásztal, könyvvállvány,
konzol tűkőr, kepek rá-
mával, összehajtható mat-
racos és politurozott ágyak
mosdó, fali tűkőr, szalma-
zsákok, gázrechaud, de-
miljon, vasaló, vasaló-
deszka, gyümölcstartó,
zsírosbőrdőző, szétszed-
hető hombr és egyéb
tárgyak. Megtekintetők
naponta d. u. 3-5 óráig
Szent János u. 7. emelet
8129

200 drb. eke érkezett.
Mint alkalmi vétel fele-
áron eladó amíg a kész-
let tart. Gépvásár, Vasut-
utca 8052

Splendor, Kut-utca 30
telefon 555, megbízha-
toan, gyorsan, olcsón sze-
rel és tavai villanyvilágí-
tást, telefont csengőt, Vil-
lanymotorok, műszerek,
szerelelt anyag nagy rak-
tára. 8034

Három szobás, konyha,
fürdőszobás lakás kiadó,
Porond-tér 7. Iliescu. 8035

Illatszertár nagy város-
ban eladó. Ajánlatokat
kiadók hivatalban „Fejlesztő
város 7480” jellegre.

Keményta hálószoba 15
ezer lejtől a „HYMEN”-
nél, Sepsiszentgyörgyön.
7526/12

Hollandi jácint, fehér,
piros, kék, rózsaszínben
első osztályu hagyma téli
hajításra darabja husz lei
Mária kertészetben Fä-
gáras. E 3123

Zsirt, szalonnát,
továbbá mindennemű
bélarut
szállított raktárról Szabó B.
bizományi raktár
BRASSÓ, Hirscher-utca 22.
Telefon 430.
Braun és Tra. béllap,
esetűlt Braun és Fleisch-
mann cég képviselője.
7991

Butorok és tüzhely el-
adó. Vöröskút-u. 2. 8133

4 HP. Hoffer 1000 mm.
cséplőgárgatúra eladó. —
Üzemben megtekinthető
Németh Domokos Bőltőn,
Háromszék megye. E 3141

Eladók: 9 drb. befele
nyíló ablak, ajtók, vas
traverz Molnár Predeal.
8151

Keresek megvételre 25/30
H. P. gőzlocomobilt ár-
megjelöléssel. Cim a ki-
adóhivatalban 8144 szám
alatt.

Técsli modellek nagy vá-
lasztékban megérkeztek.
Atakítások jutányosan és
gyorsan elkészülnek Bie-
dermann Irén, Hosszu u.
9, I. em. 8153

Eladó ház Szítás utca
114 sz. alatt. Érdeklődni
ugyanott. 8152

Egy ház hely eladó. Ér-
deklődni Dr. Suciunál,
Kapu-utca 22. 8155

Állást nyerhet

Családok vészelért ke-
res uradalom. Szakiskola,
működési és fizetési igény-
nyel ajánlatok. Adminis-
trația Moșia Stănceni Jud.
Botoșan kiadandók. 8104

Románul beszélő gyá-
korított csemegés segédek
felvesz Kurtág Oradea
E 3104

Keresek azonnali be-
lépésre elsőrangú rongora
mestert és egy tisztessé-
ges szakácsnét aki ön-
állóan jól tud főzni. Cim
M. Ilona Medias, Alsó
Pásztor-u 18. 3127

Egy jóhábóli való fia ta-
nulónak felvétetik Schnel-
der Frigyes mérsáros és
hentes üzletébe, Roza-
nyóra. E 3133

Önálló műzemberek,
(nem kiséglők) felvétet-
nek az aradi „Astra”
gyárba. 8160

Lakótársaságok ke-
resek intelligens urleányt.
Cim: 8161 szám alatt a
kiadóhivatalban.

Ügyes tanulóleányka ci-
pőfelsőrésszel készítéshez fel-
vétetik. Bleber, Buzasor 9
8128

Virágkörtézt német
vagy román nyelvisme-
rettel, teljes szaktudással
keres Administrația Mo-
șia Stănceni, Jud. Botoșan
8143

Lakás

Egy kis butorozott szoba
külön bejáratú Árvaház-
utca 27 sz. alatt kiadó.
8186

Szentpéteri uton kiadó
egy 5 szobából, előszoba,
fürdőszoba, kamra és két
pincéből álló ház. Két ut-
cai sarokszoba üzlethelyi.
ségek átakítható. Ér-
deklődni Irimias testvé-
rek csemege üzletében
Gyümölcsor. 8103

Automobil-hűtőket

szakszerűen és gyorsan

VICTORIA

villanyerőre berendezett hűtőműhely
készít, Brassó, Katona-kórház u. ca. 4.

Uri család felvesz diáko-
kat. Ellátás 2500 Lei Ro-
mán, német, francia ok-
tatás. Alsófővény-ucca 1

Egres-uccában 1 eset-
leg 2 szoba butoroz va
kiadó. Cim: E 3167 szám
alatt a kiadóba

Állást keres

Mozdonyvezető erdő-
ipar vasúthoz azonnali
állást keres. Leveleket a
Brassói Lapok szatmári
fiókiadóhivatalához. —
E 3143

Házhoz varrni ajánl-
kozom. Cim 8154 szám
alatt a kiadóban.

Papírkereskedő segéd
azonnalra állást keres.
Weisz Sándor, Oradea —
Corvina papírkereskedés.
8145

Három jobb családból
való leány, varrásban is
járatosok, bármilyen tiszt-
ességes foglalkozást ke-
resnek. Cim E3142 szám
alatt a kiadóhivatalban

Vegyes

Heggesztünk elektromo-
san motor fejeket, teng-
lyeket, mindentféle gépre-
szeket teljes garancia
mellett Friedrich Testvé-
rek hegesztő telepe, Ti-
mișoara. 2921

Kellemetlen hajszálak kiirtása

ránkok, szeplők, pattanások, radikális arc-
hámlasztás, massage, összes szépségápolás
szakszerű kezelése. — Olcsó bérlet.

2934 „Stella” kozmetikai intézet, Kapu-u. 44.

Szívünk megrendült mély fájdalom-
val tudatjuk, hogy a mindnyájunk által
nagyon szeretett jó leány, testvér, só-
gornő, unoka és rokon

Györfy Ilonka

életének legszebb idejében 21 éves ko-
rában f. hó 14-én reggel a halotti szent-
ségek felvétele után visszaadta lelkét
teremtőjének.

Drága halottunk hült tetemét f. hó
16-án, vasárnap d. u. 4 órakor fogjuk a
Csatorna-utca 2/b. szám alatti gyász-
házba a bolonyai róm. kath. temetőbe
örök nyugalomra kísérni.

Lelkiudvéért az engesztelő gyászmi-
sét hétfőn, f. hó 17-én reggel 1/2 8 óra-
kor a plebánia templomban fogják az
Egek Urának bemutatni.

Drága Ilonkánk Isten veled!

Brassó, 1928. szept. 14.

A gyászoló család.

ÖN NEM SZERETI GYERMEKÉT,

ha nem biztosítja jövőjét. Kössön
GYERMEKBIZTOSÍTÁST!

Új rendszerű, nincs aránylagos fizetés, nincs csoport!!!

DANUBIA

román általános biztosító részvénytársaság
TIMIȘOARA, I. BUL. FERDINAND NO. 5.

Kérjen ingyen ismertetőt!

»AMERIKA

ELSŐ ÉLETBIZTOSÍTÓ

ÉS BANK, TORDA!

Ezen kölcsönös biztosításon alapuló R-
1. Felvesz tagokat 85 élet-évkorig, orvosi viz-
gálat nélkül.

2. Biztosít bárkinek, halála esetén
100.000 lej készpénzben.

3. 1200 lej tagsági és halálesetenként 100
hozzájárulást díjért.

Ezen életbiztosítás minden hónapban egy 100
Leis készpénz nyeresemény húzással va-
rosszoktató. Egy sorsjegy ára 120 Lei, mely
ügynökségünkönél kaphatók. Érdeklődők for-
janak legnagyobb bizalommal a Brassói fő-
nökséghez Brassó, Szentjános-u. 20.

Mindazok, kiknek biztosításuk van az
rika” Biztosító Intézetnél amortizációs sorshu-
ban részesülnek 120 Lei ellenében. 1928 augus-
tus 30-án az alábbiak nyertek:

- No. pol. 7 Nemes Károlyné din Turda 25.000
- No. pol. 15020 Maxim Péter Cornea 10.000
- No. pol. 3188 Iuliu Floarea din Reșița 25.000
- No. pol. 14228 Budian Anna din Turda 10.000
- No. pol. 15173 Gsiliș Petru Farcașhaza 10.000
- No. pol. 12424 Kerekes Albert din Dej 10.000
- No. pol. 8143 Miszi Lajos Baia-Mare 10.000

Háromszék vármegyei ügynökség Kézdivásárhely
Főter 47 sz., udvar, 1-ső szám.

Agilis ügynökök felvétetnek Brassó Szent-
jános-utca 20.

Felhívás

A Földvári villamosnál, „Nica & Sălon”

hitelező felhívataknak, hogy az ezen társas-
vontakozó követeléseit 1928. évi októ-
ber hó 6-ától Dr. Schnoff Károly
brassói ügyvéd Kapu-utca 7. u.
alatt levő irodájában annál is inkább
jelentsek be, mert a földvári villamosi
üzemét magára vállalt társaság az em-
határnapig be nem jelentett követeléseit
íránt nem szavatol.

ROMAN-MAGYAR

GYORS és GÉPIRÓ KISASSZONY

gyakorított erő, azonnali belépésre KERESTETIK
Ajánlatok Vilrometan üveggyári művek r. t. Medias címre küldendő

Nagy őszi és téli divatrevi

Legújabb őszi és téli divatujdonságainkkal

versenyen kívüli áron
szolgáljuk ki t. vevőinket. Pompás és gazdag
raktárunk

Szőrmekabátokban,
bőr kabátokban, női,
leányka és gyermek-
kabátokban és ruhákban

a legkényesebb igényeket is kielégíti, mert
elegáns sikk, kifogástalan ki-
lés és elsőrangú minőség ke-
zeskednek árunk minden-
kor jó hírnevéért

FENYVESI és SÁMUEL

Nagyrománia legnagyobb női konfek-
cióáruháza BRASSÓ, LENSOR 31-33 sz.